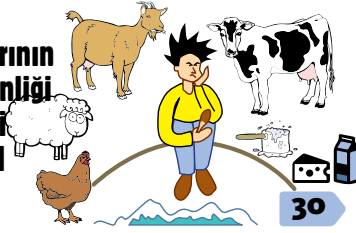

Yumurta
Koşusu'nu
CANÖZÜMLÜ
kazandı

14

Hayvan
Hastalıklarının
Gıda Güvenliği
Üzerindeki
Potansiyel
Etkileri

30

'Küresel Liderlik Konferansı'
Edinburg'ta yapıldı

16

HABER

BÜLTENİ

YUMURTA

YUMURTA ÜRETİCİLERİ
MERKEZ BİRLİĞİ

www.yum-bir.org • www.kirankazanir.org • www.facebook.com/yumbir

Kasım 2014

Sayı: 23

✓ Hayatın kaynağı yumurtayı minik eller resmetti, temiz yürekler öyküleştirdi.
Böylece yumurta resim ve edebiyat ile buluşarak, bir besin olmanın ötesine geçti

Yumurtanın Resim ve Edebiyatla Buluşması

YUMURTA ÜRETİCİLERİ
MERKEZ BİRLİĞİ

• Yumurta Üreticileri Merkez Birliği (YUM-BİR) bu yıl Dünya Yumurta Gününü "Hayatın Kaynağı Yumurta ve Yumurta Keşifleri" resim ve öykü yarışması ödül töreni ve sergi açılış ile Ankara Hilton Otel'de kutlandı. 3

dünya
yumurta
günü

10 Ekim 2014

RESİM VE
ÖYKÜ YARIŞMASI
ÖDÜL TÖRENİ

YUM-BİR tarafından ilkököl ve ortaokul öğrencileri arasında düzenlenen "Hayatın Kaynağı Yumurta ve Yumurta Keşifleri" Ödüllü Resim ve Öykü Yarışmasında dereceye girenlere ödülleri 10 Ekim Dünya Yumurta Günü'nde törenle verildi.

KANATLI SAĞLIĞI KANATLARIMIZIN ALTINDA

Yenilikçi ve yaratıcı ürün portföyümüzle kanatlı üreticisinin yanındayız.

✓ **Monovalent İnaktif Viral Aşılar**

Nectiv

Newcastle Hastalığı (VH Clone suşu)

✓ **Multivalent İnaktif Viral Aşılar**

E.D.S+N.D.V+I.B

Egg Drop Sendrom (127 suşu),
Newcastle Hastalığı (VH Clone suşu),
Enfeksiyöz Bronşitis (M-41 suşu)

Gumbin® VP2

Newcastle Hastalığı (VH Clone suşu),
Gumboro Hastalığı (Sub-unit VP2 proteini)

✓ **İnaktif Bakteriyel Aşılar**

Cholerin Triple

Pasteurella multocida (1,3 ve 4 serotipleri)

SalmAbic®

Salmonella enteritidis (B3 ve C8 faj tipleri),
Salmonella typhimurium (2 (4+) faj tipi)

Ornitin

Ornithobacterium rhinotracheale
(A,B ve C suşları)

Coryza

Avibacterium paragallinarum
(A (W, 221) ve C2 (Modesto) serotipleri)

✓ **Canlı Aşılar (Tablet formunda)**

TAbic® IBVAR206

Enfeksiyöz Bronşitis (Varyant 2 Ortadoğu saha suşu)

TAbic® V.H.

Newcastle Hastalığı (VH Clone suşu)

TAbic® M.B.

Gumboro Hastalığı (MB suşu)

✓ **Canlı Aşılar (Vakumlu şişeler içinde)**

M.B.

Gumboro Hastalığı (MB suşu)

Lasota

Newcastle Hastalığı (Lasota suşu)

B1

Newcastle Hastalığı (Hitchner B1 suşu)

Marek's HVT

Marek Hastalığı (HVT FC-126 suşu)

H-120

Enfeksiyöz Bronşitis (Massachusetts H-120 suşu)

V.H.+H-120

Newcastle Hastalığı (VH Clone suşu),
Enfeksiyöz Bronşitis (Massachusetts H-120 suşu)

✓ **Sub-unit Koksidiyozis Aşısı**

CoxAbic®

Eimeria parazitlerinden elde edilen koksidiyal antijen

Proven expertise. Proven results.

Phibro Hayvan Sağlığı Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Atatürk Caddesi, Esin Sokak, Yazgan İş Merkezi, No: 3/9 34734 Kozyatağı İstanbul, Türkiye
T: +90 216 301-2020 • F: +90 216 301-2010 • phibro.turkey@pahc.com • www.phibroah.com.tr

✓ Hayatın kaynağı yumurtayı minik eller resmetti, temiz yürekler öyküleştirdi. Böylece yumurta resim ve edebiyat ile buluşarak, bir besin olmanın ötesine geçti

Yumurtanın Resim ve Edebiyatla Buluşması

- Yumurta Üreticileri Merkez Birliği (YUM-BİR) bu yıl Dünya Yumurta Gününü "Hayatın Kaynağı Yumurta ve Yumurta Keşifleri" resim ve öykü yarışması ödül töreni ve sergi açılış ile Ankara Hilton Otelde kutlandı.

Etkinliğe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşarı Vedat Mirmahmutoğulları Orta Öğretim Genel Müdürü Ercan Türk, Yumurta Üreticileri Birlik başkanları, Kanatlı Tanıtım Grubu Başkanı Müjdat Sezer, farklı illerden gelen çok sayıda üretici, tüketici ve öğrenciler katıldı.

Törenin açılışında konuşan Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşarı Vedat Mirmahmutoğulları, dünyada gıda arz ve talebine hükmetmek için Ar-Ge çalışmalarını yaptığının altını çizerek, ülkelerin başka ülkelerden arazi satın almak suretiyle kendi gıda güvenliklerini garanti altına aldıklarını kaydetti. Gıda güvenliği dünyanın en önemli stratejilerinden olduğunu belirten Mirmahmutoğulları, "1 milyar insanın aç olduğu dünyada, 1,2 milyar insanın yetersiz beslendiğini ve 1,5 milyar insanın aşırı beslenmeden dolayı sıkıntı çekiyor" diye konuştu. Tarımsal hâsıla bakımından AB ülkeleri son 10 yılda binde 2 büyürken, bu oranın Türkiye için yüzde 2 olarak gerçekleştiğini söyleyen Mirmahmutoğulları, "Ülkemizde kişi başına yumurta tüketiminin 190'dan en az 250'ye çıkması

YUM-BİR Başkanı Hasan KONYA

gerekiyor" dedi. Ortaöğretim Genel Müdürü Ercan Türk ise, bu tarz organizasyonların ehemmiyetine dikkat çekerek, "Biz sadece bilginin kurumsal olarak aktarıldığı bir eğitim yönteminden buna ilişkin uygulamalardan artık yavaş yavaş uzaklaşmak durumundayız. Resim ve bilgi yarışması düzenlenmiş olması ve bir farkındalık oluşturma İlkokul ve Ortaokul öğrencilerimizin bu çalışmaya dahil edilmiş olması da memnuniyet verici bir çalışma. Yumurta anne sütünden sonra çok fazla ve farklı protein değerleri içeren bir doğal nimet olarak bizim hizmetimize sunuluyor olması,

bundan faydalanabilecek durumda olmamız herhalde bu konuda ki farkındalığı artıracak yapılacak çalışmaların önemi bir kez daha artıyor" dedi.

Yum-Bir Başkanı Hasan Konya yumurtanın besleyici değerine dikkat çekmek hedefini taşıyan "Dünya Yumurta Günü'nün Türkiye'de Yum- Bir öncülüğünde 2008 yılında kutlanmaya başlandığını belirterek, 'Yumurta Üreticileri Merkez Birliği' Yumurta üreticileri tarafından 2006 yılında kurulmuş, Türk Yumurta Sektörünün sorunlarına çözüm arayan ve üyelerinin hak ve menfaatlerini korumaya

📷 Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
Müsteşarı Vedat MİRMAHMUTOĞULLARI

📷 MEB Orta Öğretim Genel Müdürü
Ercan TÜRK

📷 Kanatlı Tanıtım Grubu Başkanı Müjdat SEZER

çalışan bir üretici örgütüdür. Yumurta üretiminin yoğun olduğu Afyonkarahisar, Balıkesir, Bandırma, Başmakçı, Bolu, Çorum, İzmir, Kaman, Kayseri, Konya, Manisa ve ilçelerinde şubesi bulunmaktadır ve yaklaşık 400 yumurta üretici bu birliklerin üyesidir. Birliğimizin doğrudan bir kar amacı yoktur ve faaliyetlerini üyelerinin gönüllü bağışları ve katkıları ile yürütmektedir. Bizim hedefimiz hem üreticileri hem üreticilerin problemlerini çözmek, hem de tüketiciye kaliteli ve güvenilir yumurta üretmektir” ifadelerini kullandı.

Türkiye 17 milyar adedi aşan üretimi ile dünya yumurta üretiminde 10’uncu ihracatta ise 2’inci sırada yer aldığını belirten Konya, “Dünyada 4 milyar dolarlık yumurta ihracatı gerçekleşmektedir. En çok ihracat yapan ülke birinci sırada 915 milyon dolar ile Hollanda, ikinci sırada ise 407 milyon dolar ile Türkiye bulunmaktadır. İhracatımız 2006-2013 yılları arasında 23 kat artmıştır” diye konuştu.

Yum-Bir’in kurulması ile yumurta sektöründe yeni bir dönemin başladığını vurgulayan Konya, “Yum-Bir sektöre de, ihracatın

birlikler kanalı ile yapılması, yumurtanın besleyici değerinin toplumun tüm kesimlerine tanıtımı, dünyanın en büyük omletini yaparak Guiness rekorlar kitabına girme, ortak pazarlama Uluslararası Yumurta Komisyonuna üyelik, ülke çapında yapılan yumurta tüketim alışkanlıklarının belirlenmesi ve kanatlı sektörüne ilişkin çok sayıda bilimsel şekilde temel toplantı organizasyonu gibi bir çok ilki başarmış ve sektörümüze her platformda etkin bir şekilde temsil etmiştir. Türk yumurta üreticinin en çok arzu ettiği “Sağlıklı Sürdürülen Güvenilir Yumurta” üretmek ve yumurtanın bilinmeyen yönlerini topluma tanıtmak. Yumurta Üreticileri Merkez Birliği olarak bizlerde üreticilerin bu taleplerini nasıl hayata geçirebileceğimizin çalışmalarına yaptık” dedi.

Uluslararası Yumurta Komisyonu’nun (IEC) 1996 yılında Viyana toplantısında, yumurtanın besleyici değerine dikkat çekildiğini vurgulayan Konya, “Toplumlarda tüketimi yeterli seviyeye getirmek için her yıl Ekim ayının ikinci Cuma günü Dünya yumurta günü

olarak kullanılmasına karar verilmiştir. O tarihten bu yana her yıl 65-70 ülkede Yumurtanın besleyici değerini anlatmak üzere kutlanmaktadır. Ülkemizde ise Dünya Yumurta Günü, yıllarca fark edilmemiş ancak Yum-Bir’in kuruluşunu takip eden yıllarda kutlanmaya başlamıştır. Dünya Yumurta Günü 12 Ekim 2008 tarihinde ilk kez Ankara’da Yum-Bir tarafından kutlanmış ve sonraki yıllarda da değişik etkinlikler ile devam etmiştir. Bu kapsamda yapılan etkinlikler arasında Yumurta Sağlık konulu bilimsel toplantıları, konferansları “Günde 1 Yumurta, Kıran Kazanır” adıyla düzenlenen ulusal kampanyayı sayabiliriz” şeklinde konuştu.

Bu yıl ki yumurta gününü farklı bir konseptte kutlamak istediklerini ifade eden Konya, “Hayatın kaynağı olarak gördüğümüz yumurtayı onlar resmetsin, onlar öyküleştirsın istedik. Böylece yumurta sanat ve edebiyat ile buluşacak, bir besin olmanın ötesine geçecekti. Bu düşüncelerle Yumurta Üreticileri Merkez Birliği, Milli Eğitim Bakanlığı Yenilikler ve Teknoloji Genel Müdürlüğü koordi-

Dereceye Giren Eserler

Öykü Dalında Dereceye Giren Eserler

- Birinci:** "Kırıldım" - **Kemal Göçer** - Kırıldım - Cumhuriyet Ortaokulu- Merkez/ Kütahya
- İkinci:** "Zafer Topunun İtirafı" - **Özgür Abi** - Özel Final Ortaokulu- Nilüfer/ Bursa
- Üçüncü:** "Kartopu Misali" - **Bengisu Kocagöz** - Gazi Paşa Ortaokulu- Merkez/ Gümüşhane

Resim Dalında Dereceye Giren Eserler

- Birinci:** **Zeynep Özbay** - Karşıyaka Özel Takev İlkokulu- Bostanlı/ İzmir
- İkinci:** **Duru Bektaş** - Özel Akhisar Koleji İlkokulu- Akhisar/ Manisa
- Üçüncü:** **Sude Fidan** - Rabak İlkokulu- Kartepe/ Kocaeli

Jüri Özel Ödülü

- **Nermin Başar** - Özel Yamanlar Işık İlkokulu- Karabağlar/ İzmir
- **Mehmet Şevki Ateş** - Aksu İlkokulu - Aksu/ Antalya

nasyonunda, İlkokul ve Ortaokul öğrencileri arasında düzenlenen "Hayatın Kaynağı Yumurta ve Yumurta Keşifleri" ödüllü resim ve öykü yarışması düzenledik. İlk kez yapılıyor olmasına rağmen yarışma yoğun ilgi görmüş birçok öğrenci eserleri ile yarışmaya katıl-

Konya, yumurtanın faydalarını anlattı.

Başkan Konya Yum-Bir olarak bu önemli günü her yıl farklı etkinliklerde kutlamaya devam edeceklerini belirterek, yumurta sevenlerin sayısını arttıracaklarını söyledi.

Kanatlı Tanıtım Grubu Yönetim Kurulu

Öykü Dalında Dereceye Giren Öğrencilerin Ödül Töreni

mıştır. İl Millî Eğitim Müdürlükleri resim ve öykü dalında kendi illerinin ilk üç eserini belirleyerek, Yumurta Üreticileri Merkez Birliğine ulaştırmıştır. Hayatın Kaynağı Yumurta ve Yumurtalı Keşifler konulu resim ve öykü yarışmasının Türkiye dereceleri 57 ilden gelen toplam 153 adet resim ve 93 adet öyküden ibarettir" diye konuştu.

Konya, gerek merkez birliği tarafından yürütülen yumurta tanıtım kampanyalarının, gerekse yapılan yeni araştırmalar ışığında bilim insanların yumurtayı aklaması sonrasında tüketiminde bir artış eğilimine girilmiş, kişi başına düşen yıllık tüketimin 115 adetten 190 adet yumurtaya yükseldiğini belirtti.

Yumurtanın protein açısından tüm besinler içinde biyolojik yararlılığı en yüksek ve en yararlı besin kaynağı olduğunun altını çizen

Başkanı Müjdat Sezer, bu tarz etkinliklerin önemini belirterek, "Gerek yumurta olsun gerek tavuk eti olsun bu yıl için Türkiye'de gerçekten dünya çapında modern ve kalite üretim yapan firmalar tarafından üretilmektedir. Yarışmaya katılan tüm gençlerin, bugün ki gibi hala yumurta yemeğe devam ederlerse yarının Nobel Edebiyat Ödülü'nü alabilecek kapasitede ressam, sanatkar olacaklarından hiç kuşku yok. Yumurta ve tavuk eti bugün için gerek dünyada olsun gerek Türkiye'de

Öykü Dalında Dereceye Giren Öğrencilerin Ödül Töreni

olsun bir sakızın kilosunun 50 TL olduğu bir ekonomide, sadece kilosu 3 TL olan bir yumurta, kilosu 6 TL olan bir tavuk eti ile beslenmenin ne kadar mantıklı ve gerekli olduğunu bir kez daha vurgulamak istiyorum” dedi.

Törende resim ve öykü dalında ilk üçe giren eserlere ve öğretmenlerine ödül takdim edildi. Jüri Özel Ödülünü kazanan Mehmet Şimşek Ateş ise ödülünü Yum-Bir Başkanı Konya'nın elinden aldı. Dünya yumurta günü kutlamaları etkinlikleri kapsamında yarışma-

da dereceye giren üç öykü ve resim yanı sıra seçilmiş 40 resim sergilendi.

Tören Hilton şefinin uygulamalı yumurtalı yemek ile sürdü ve katılımcılara yumurtalı yemeklerin ikram edildiği öğle yemeği ile sona erdi.

Resim Dalı Birincisi ZEYNEP ÖZBAY ödülünü Müjdat Sezer'den aldı

Resim Dalında Dereceye Giren Öğrencilerin Ödül Töreni

 dünya
yumurta
günü
10 Ekim 2014

📷 DÜNYA YUMURTA GÜNÜ SPONSORLARI ÖDÜL TÖRENİ

📷 Dr. Hüseyin Sungur Veteriner Adayı Öğrencilerle...

 dünya
 yumurta
 günü
 10 Ekim 2014

 dünya
yumurta
günü
10 Ekim 2014

 dünya
yumurta
günü
10 Ekim 2014

KIRILDIM!

Kemal GÖÇER

Cumhuriyet Ortaokulu 8/A- 501-Kütahya

Bir anda hayatınızda bir şeyler değiştiyse, ummadığınız şeyleri yaşayıp haksızlığa uğradıysanız benim hikayem dikkatinizi çekebilir.

**HAYATIN KAYNAĞI
VE YUMURTA
KEŞİFLERİ
ÖYKÜ YARIŞMASI
TÜRKİYE
BİRİNCİSİ**

Hiçbir zaman yükseklerde gözüm olmadı benim. Sadece emin ellerde olmam yeterliydi kısa ömrüm boyunca. Başka da bir şey beklemedim ki! Masum, küçük, kendi halinde, mutlu ve insanlarla barışık yaşarken, hiç ummadığım bir zamanda, kandaki kolesterol seviyesini yükselttiğime dair iftira uğradım. Her şey birden bire oldu. Nasıl üzüldüğümü anlatamam.

Yavaş yavaş hayatımın seyri değişti. Yüzüme bakanların tereddütleri kısa bir bakışmadan sonra öylece gidişlerine alışmam çok güç oldu. Haftada bir gün sofralara zor davet edildim. Tahmin edersiniz kırıldım. Suçlamalar bunlarla da bitmedi. Tüm diyetlerden uzak tutuldum ve korkarak tüketildim. Kalp damar hastalıklarını ben tetikliyordum. Boyun damarlarındaki plakları ben kalınlaştırıyordum! Hatta güya Kanada'da yapılan bir araştırma sonucunda ben, sigara kadar kalbe zararlıymışım. Çok kırıldım! Kendimi anlatmaya imkan bulamazken sofralardan uzaklaştırıldım, çocukların Pazar kahvaltılarında arkadaşlarımızla kafalarımızı tokuşturan şakaları, her şey bir an da bitmişti. Mutsuz ve yalnızdım...Kalp tıkanıklıklarına sebep gösterilen ben, bugüne kadar ki tüm iyilik ve faydalarım unutuluyordum.

Kendi kabuğuma çekilip kişiliğimi kaybetmemek için nasıl bir yapıda olduğumu kendime tekrar edip durdum ki ısrarla söylenen sözlere ben de inanmayayım. Sessizce bir köşede fısıldayıp durdum: Çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimi açısından büyük önem taşıyım. Protein, vitamin ve mineral yönünden zengin, aynı zamanda da kalorisiz az bir besinim. İçeriğimde bulunana A ve D vitaminlerim, göz ve kemik sağlığı açısından gereklidir. İçimde lesitin adı verilen hayvansal ve bitkisel dokularda rastlanılan yağ asidi bulunuyor. Bu madde de yağın kan için kolayca taşınabilmesini sağlıyor. Kendimi övüyor gibi oluyor ama, maharetlerim bu kadar da değil. Vücuda gerekli olan başta A,B D, ve E gibi birçok vitamini yüksek oranda barındırırım. İnsan organizmasının ihtiyaç duyduğu besin maddelerinin hemen hepsini içerdiğimden biyolojik olarak nitelikli bir gıdayım. Ben protein bakımından tüm besinler içinde en kalitelisim. Demir, çinko gibi mineraller bende. Demir çocukların ve yetişkinlerin zihinsel ve bedensel gelişiminde, kan yapımı ve anemi hastalığının önlenmesinde rol oynar. Kolin denilen madde

yine bende. Bu maddenin öğrenme yeteneklerinin artışında önemi tartışılmaz.

Hiç durmadan kendimden bahsediyorum, çünkü çok doluyum. Hakkımdaki suçlamalardan, iddialardan yoruldum. Yıllardır başıma gelenler pişmiş tavuğun başına gelmemiştir herhalde. Günlerce hakkımda konuşulanları sessiz, sedasız bir köşede dinlemek hiç kolay olmadı. Sabrettim...

Bu yaşadıklarım arasında güzel şeylerde olmadı değil... İşini iyi yapan uzmanlar bana sahip çıktı. İddiaların yetersizliğini savunan doktorlar sofrada her gün bir arkadaşım gibi beraber gelebileceğimizi söylediğinde onurumun biraz olsun tamir olduğunu hissettim. Ama hala tam olarak aklanmış, suçlamalardan kurtulmuş değildim. Bunalıyordum. Belki de asaletim kıskanılıyordu. Hem ucuz hem kolay temin edilebilmem, her kahvaltı sofrasında mutlaka bir çeşidimin olması çekilemedi mutlaka. Çocukların beni sevmesi de etkili oldu. Bensiz olamayacak lezzetli kek ve pastalar, bana muhtaç börek ve mantılar, bensiz menemen düşünülemez. Biliyorlardı benim yerine konulamaz bir değer olduğumu. Kabullenemediler. Hamile kadınların bana ihtiyaçlarının yedi kat arttığı gerçeğini çekemediler. Düzenli bir şekilde tüketildiğimde genç bayanlarda göğüs kanserini önleyebildiğimi, göz sağlığını koruduğumu, ilerki yaşlarda görme bozuklukları ve katarakt riskini azalttığıma katlanamadılar. Ben çatlayacağımı onlar çatladı işin doğrusu...

Yemeklerin içinde en az yedi ayrı görevim olduğunu söylemeliyim. Kabartıcıyım, koyulaştırıcı ve katılaştırıcıyım. Tabaka oluşturunca ve parlaticıyım, renk ve lezzet veririm. Düşük kaloriliyim. Sindirim sistemi sağlığında önemim inkar edilemez. Kalsiyumun, fosforun ve bazı B grubu vitaminlerin zengin bir kaynağıyım. Çok şükür artık bunlar herkes tarafından kabul ediliyor. Sofralardaki saygınlığımı, itibarımı tekrar kazandım. O günleri hatırlamak izlemiyorum.

Umarım her zaman raflardan sofralara kurulur, buzdolaplarınızın en şirin yerlerinde oturtulur ve sofralarınızda gülen iki çift göz, bana tepemden bakar. Sevilme, domates ve biberlerle kaynaşarak menemen olmanın, çıtır ekmeğin benimle buluştuğu anın güzelliğini kim inkar edebilir ki? Belki daha önce çoğu kez beni haşladınız, zaman zaman kırdınız ama ben dertleşene kadar, beni hiç bu kadar anlamadınız. Bir daha ki buluşmamızda benim değerimi daha çok keşfetmiş olursunuz belki de...Dediğim gibi kendini övmek çok hoş bir davranış olmasa da benim kadar yargılanıp raflarda terk edilseydiniz siz de kendi kendinizi övmek zorunda kalırdınız.

Sağlık, hijyen mutfaklarda, hoş sofralarda değerimi bilen gülen gözlerinizle buluşmak dileğiyle...

Pardon! Bu arada kendimi tanıtmayı unutmuşum. Ben kim miyim? Yaşım günlük, kilom 50 gr, boyum sadece 5 cm. Adım mı? Tabi ki YUMURTA!

ZAFER TOPUNUN İTİRAFLARI

Özgür ABİ

Özel Final Ortaokulu 7/A-1 Bursa

HAYATIN KAYNAĞI VE YUMURTA KEŞİFLERİ ÖYKÜ YARIŞMASI TÜRKİYE İKİNCİSİ

Metropol yaşamının dumanlı havasında oldukça sıkılmıştı Barış. Gökyüzünü hançer gibi delen, bu yüksek yapılar... Klakson sesleri, egzoz, trafik, yeşile hasret sokaklar, üstüne üstüne geliyordu. Koşmak istiyordu dağda, bayırda. İki ağaç arasında sallanmak...Derelerin ninnisini dinlemek...Eriğini dalından koparmak. Sebze toplamak bahçelerden. Taş sektirmek suda. Kızların temiz havasında saklambaç, körebe oynamak... Çimenlerde yuvarlanmak. Balıklarla oynamak göllerde. "Gıt gıt gıdakk!" çığırkanlığıyla zaferini kutlamak çilli tavukların. Beyaz, sihirli evlerinin sıcaklığını duymak avuçlarında. Her sabah kümese koşup yumurta hırsızlığına soyunmak. Cıvcıvlerin insana yaşama sevinci sunan muhabbetlerini izlemek. Doğanın şifalı ve cömert kucağında sağlıklı ve huzurlu bir yaşam sürmek!..

Bir hafta sonunun düşündürdükleriydi bunlar. Kahvaltı zamanıydı. Annesinin mutfaktan yaptığı anonsa her ağızdan bir istek:

- Benimki rafadan olsun.
- Benimki de kayısı olsun, hanım.
- İyice pişsin, taş gibi...

Aile kalabalıktı. Pazar kahvaltıları birleştiriyordu hepsini. Hastalıklar, sorunlar, torunların geleceği...derken, geniş aileydi Barışlar. Dedeler, büyükannele...

- Gelin kızım, benim kolesterolüm var, unutma!
- Benim de tansiyonum.
- Ah evladım, insan diyabetli olunca...

Ne oluyordu? Hastalıklar yarıştıyordu sanki. "benim derdim, seninkini döver." Misali.

Dedeciğim, yumurta akladı. Korkma ye!

Barış'ın yüksek perdeden sesi bastırdı hepsini. Dedesi zor işitirdi. Uzmanların"Haftada 1, gün aşırı veya...Yok efendim, biri de bir, beşi de. Yenmemeli asla." Gibi uyarıları arasında yolunu şaşırmıştı nicedir, uzaktan bakar olmuştum yumurtaya.

- Nasıl akladı torunum, çamaşır suyuyla mı yıkandı?
- Espriden de geri kalmazdı dedesi.
- Birçok kalp uzmanı açıkladı. Yumurta için sıkı pasaport denetimi kaldırıldı. Vize verildi yumurtaya, vize!...
- "Ne olacak? Dedesinin torunu." Dedi annesi. O ne benzetmelerdi öyle?
- Yaşa be torun. Şöyle rafadan tarafından, duymayın haydi!...

Zavallı yumurta! Ne efsaneler dizilmişti adına. Pikniklerin "olmazsa olmaz" ı olan. Kaynama suyuna soğan kabuğu atılıp, rengi sarartılan. Yee yarışmaları bile düzenlenen...içi yemekle dolu, bir kapalı kutu. O, besin deposu. Her derde deva çünkü.

Soğuk algınlığına...bağışıklı sisteminin güçlendirmeye. Hani, yarışsa yeridir anne sütüyle. Mis gibikeklerin hamurunda. Her sabah aç karnına, bire bir ses açmada. Sarısı da beyazı da... Kabuğunu bile atma yabana. Ha, güzellik malzemesi olarak da...Marifetli aşçının havaya atıp çevirdiği omlet tavasında... Saymakla bitmez kullanım yerleri.

- Dede, takı ve süs eşyalarının yapımında...Akı, Bursa türbelerinde sütunların arasını sağlamlaştırmada...Osmanlı çok kullanmış yumurtayı. Kaynak makineleriyle içini boşaltıp devekuşu yumurtalarından ne aksesuarlar, kalemle renklendirerek ağlayan, gülen yüz motifleri yapmışlar.
- Oğlum, bırakalım yumurtanın öyküsünü. Bozalım şu bizim diyeti. Mis gibi tereyağına kır hanım beş, on tane. Bayram etsin bizim mideler de...Banalım ekmekleri bi güzel... İster yürüyeninden, ister çiftlikte yatanlarından. Organikmiş, inorganikmiş. Unutun hepsini. Yemeye bakın, içi vitamin deposu olan, bu beyaz evi.
- Beyaz ev mi? Hani kapısı, penceresi?
- Kapalı kutu, oğlum. "Kır beni, ye beni, kırılmam size inan ki!" diyor. Gel, tokuşturalım istersen. Kiminki çatlırsa, yumurtası da gider elinden. " Babam da çok hoş adam" dedi Barış. Sanki kahvaltı değil de "YUMURTANIN NİMETLERİ" konferansıydı.

Ne çelişkilerle doluydu yaşam. Doğayla uyum içinde, üreticiye tam destekle, herşeyin en iyisi, en güzeli, en yararlısı ve sağlıklısı adına çabalamak varken, zaten dolu olan kafaları karıştırmak da niyeydi? Birinin yaptığını bozarsa diğeri "A" denilen "B" dese öteki.. Yaşadığı sağlık sorunlarından zaten kaygılı ve endişeli olanların ne olacaktı hali?

"Sen Üzülmel!" dedi Barış. Okşadı yumurtayı. Özgürsün artık. Kim tutar seni sevenleri? Doğada herşey insanların emrinde. Bul, buluştur; üret, yetiştir. Sonra da yararlan. Gönül yarasına değilse de vücuttaki yaraları onarmak adına, tekini bile yemekle günü dimdik çıkarabileceğimiz; sağlam, yenilmez bir kalesin sen yumurta!...

Boşuna mıydı annelerin tüm çabaları? Sevdirmek için çocuklarına...Yan ürünlerle süsleyerek...Menemeni, çılıbırı, peynirli...Her gün bir tane olsun, yedirebilmek için bebelerine...

- Ye ki boyun uzasın. Saçların, gözlerin parlasın. Hasta olamyasın. Kemiklerin gelişsin, cildin güzelleşsin.
- Boşuna mıydı bu çırpınışlar? Okulda öğretmenler, kanallarda beslenme uzmanları, yemek programları! Yumurtanın yararları ve sağlıklı tüketme yolları adına bunca eğitici çabalar boşuna mıydı?

Barış, dedesinin çiftliğindeydi bir hafta sonu. Oh be, ne güzel ve kolaydı yaşam. Rahat, sere serpe. Kümesin önünde buldu kendini. Tavuğun feryatları...Bu neyin işaretiydi? Biraz sonra samanların arasına sıcacık, taptaze zafer topunu atacak olan tavuğun, Barış'a "hoş geldin" armağanının ilanıydı.

"Gıt gıt gıdak, bir yumurta bırak!."

Barış'ın ağzından dökülen mutluluk söylemleriydi bu cümleler. Teşekkürler Çilli Tavuk, teşekkürler!...

KARTOPU

Bengisu KOCAGÖZİ/Gazipaşa Ortaokulu-Gümüşhane

Yaz tatili iyice yaklaşmıştı. Hava sıcak mı sıcaktı. İnsanlar serinlemek için gölgelere sığınıyor, yaşlılar bir ağacın serinliğini üç beş kişiyle paylaşmak zorunda kalıyorlardı. Çocuklar, belediyenin süs havuzlarında serinliyor gençlerse denizlere, yüzme havuzlarına akın ediyorlardı. Tabii ki dünyada canlı olarak sadece insanlar yaşamıyordu. Hani ağaçların dili olsa kovalarca suyu köklerine boşaltmalarını hatta yapraklarına doğru serpmelerini isteyeceklerdi.

Zaman, dışarıda sıcaklığın da etkisiyle yavaş ilerlerken yatılı okulda okuyan Ahmet ve arkadaşları içinse okulların tatile girecek olması sebebiyle sanki hızlı akıyordu. Derslerde artık sona yaklaşıyor, son sınavlar yapıyor ve yavaş yavaş tatilin planları aklara geliyordu.

Ahmet, ilkokulu Gümüşhane'de köyde okuyan bir çocuktuktu. Ortaokulu, daha iyi bir okul okumak için köyünden istemeyerek de olsa ayrılmış, şimdi öğrenim gördüğü yatılı okula gelmişti. Başlangıçta zor olmuştuk buraya alışmak. Tanımadığı öğrencilerle yatakhaneyi paylaşmak, tatmadığı yemekleri yemek, yemek sırasına girmek, etüt yapmak gibi şeyler Ahmet'in hoşuna gitmiyordu ilk günlerde. Alışacaktı, bunu kendisi de biliyordu ama yine de köyü gözünün tutuyordu.

Odasını paylaştığı kardeşi; tavukları, inekleri...Daha bir değerliydi Ahmet için yatakhane nin soğuk odalarında yatarken. Ahmet de köyünü bu kadar sevdiğini daha iyi anlıyordu.

Okul; üç yüz, üç yüz elli civarında öğrencisi olan, üç katlı bir binaydı. Öğrencilerin çoğu gündüzlü okuyor, yüz civarında öğrenci ise yatılı olarak kalıyordu bu okulda. Gündüzlü öğrencilerin çoğu çevre köylerden taşınmalı geliyordu. Pansiyon sadece erkek öğrencilere hizmet ediyordu. Kız öğrenciler ise yemeklerini burada rahatça yiyebiliyorlardı.

Zaman ilerleyip arkadaşlıklar gelişip dersler yoğunlaştıkça Ahmet'in ilk başlardaki çekingenliği yavaş yavaş ortadan kalkıyordu. Okula alıştıktan, ilk başlarda Ahmet'in canını acıtanlar daha az acıtıyordu Ahmet'i.

Ahmet başarılı bir öğrenci sayılırdı. Tüm derslerde öğretmenlerinin dikkatini çekmeyi başarmıştı. Derslerindeki başarısının yanında karakter olarak da öğretmenleri Ahmet'i çok beğeniyorlardı. Tüm dersleri dikkatli dinler, not alır, günün gününe ve planlı ders çalışırdı. Dolabının kapağındaki ders çalışma programına elinden geldiğince uyar, etütleri mutlaka ders çalışarak geçirirdi. Son etütte de arkadaşlarıyla bilgi alışverişinde bulunmak için ayrı bir odaya geçer, soru cevap yöntemiyle ders çalışmaya devam ederdi. Ahmet, günlerini bu şekilde geçirirken birinci sınıfın sonuna yaklaşıyordu. Artık son konular işleniyor, koskoca bir yıl geride kalıyordu. Son sınavlar son konular derken okul bitecek, Ahmet köyüne dönecekti. Ahmet'in aklından yaz tatilinde köyde yapacakları geçiyordu. Ahmet'in en önemli planı ise beşinci sınıfta okuyan kardeşine elinden geldiğince yardım edip onu altıncı sınıfa hazırlamaktı.

Derslerde, Ahmet'in ilgisini en çok "canlılar" konusu çekmişti. Sonuçta öğretmen anlatırdı, kitapta bulunan canlılar bizim çevresinde yaşamaktaydı. Gerçektiler. Bu yüzden Ahmet bu konuya daha bir ilgi göstermişti.

Öğretmen, hem çocukların ilgisini çekmek hem de onları bilgilendirmek için konuyu günlük hayata bağlantılı hale getirmiş, böylece bütün öğrencilerin dersi dikkatli dinlemesini başarmıştı. Ali Öğretmen, koyunlardan, tavuklardan, ineklerden; süttten, yumurtadan ve bunların faydalarından bahsedince Ahmet'in ve diğer öğrencilerin aklına ve gözlerinin önüne hemen köyleri gelmiş, zaten sona gelmenin heyecanına bir de özlem eklenmişti.

Öğretmen önce süt ve süttün faydalarından bahsetti: Büyüme ve gelişmeyi sağlar. Vücudu güçleştirir, güçlendirir, kemik erimesini önler. Kanser önlenmesine yardımcı olur. Saç ve tımağların oluşumunda büyük rol oynar. Yaşlanmayı geciktirir. Vücutta ödem yapan sıvıların toplanmasını önler.

Öğrenciler, süttün faydalarını aralarında şaşkınlıkla değerlendirirken öğretmen, yumurtanın faydalarını öğrencilere sorup aldığı cevapları ve öğrencilerin yumurtayla ilgili bilmedikleri faydaları da tahtaya yazmış, öğrencilerin de defterlerine not almalarını istemişti. Ahmet, dinlediklerini not alırken yumurtanın bu kadar faydasına çok şaşırmıştı. Çünkü, köyde her sabah yediği yumurtanın içtiği süttün bu kadar faydalı olacağını tahmin etmiyordu. Ahmet, aldığı notları şöyle bir gözden geçiriyordu:

Yumurta anne süttünden sonra insanın ihtiyacı olan tüm besin öğelerini bulunduran tek gıda kaynağıdır. Diğer besinlerle kıyaslandığında en kaliteli protein yumurtada bu-

lunmaktadır. Doktorlar, özellikle büyümeye olan katkısı nedeniyle hayvansal proteinin özellikle çocuklar tarafından aksatılmadan tüketilmesini önermektedir. Yumurta A, D, E ve B grubu vitaminler başta olmak üzere diğer vitaminleri de önemli oranda içermektedir.

A vitamini, vücutta bulunan hücrelerin gelişimine yardımcı olur, kemik gelişimine katkıda bulunur, daha iyi görmeyi sağlar. Ayrıca solunum ve sindirim sisteminin sağlıklı olmasını ve enfeksiyonlara karşı korunmasını sağlar. D vitamini içerir, insan vücudunda kalsiyumun kullanılmasını sağlar.

E vitamini, vücudu yabancı ve zararlı maddelere karşı kalkan gibi korur.

B grubu vitaminleri, bazı gıda maddelerinin vücutta enerjiye çevrilmesine yardımcı olur.

Ahmet'in aklında bir plan belirmişti: Mademki yumurta bu kadar faydalıydı bunu köydeki arkadaşlarına ve hatta büyüklerine de anlatmalıydı. Aslında yumurtanın faydaları bilinmiyor değildi ama böyle bilimsel bir dille daha derli toplu şekilde köydekilere de anlatmalıydı. Ahmet'in tasarladığı plan şöyleydi:

Yumurtanın faydalarını tek tek kağıtlara yazacak ve öğretmenlerinden bunları fotokopiyle çoğaltmalarını isteyecekti. Okul bitince de fotokopileri köyüne götürecekti. Köyde, herkesin görebileceği yerlere-çay ocağı, cami, okul...- bu kağıtları asacak, böylece büyük küçük herkes bunları okuyacaktı. Ayrıca kendi akrabalarına da yumurtanın faydalarını özellikle anlatacaktı. Ama bu kadarla da kalmayacaktı. Eğer başarabilirse köy imamından da yardım isteyecek böylece büyüklere de yumurtanın eşsiz faydalarının anlatılmasını sağlayacaktı.

Ahmet, planı kurgularken öğretmeni Ahmet'in daldığını çoktan fark etmişti bile. Ama o an bir şey dememişti. Çünkü Ahmet'in bu yaptığı sık sık olan bir şey değildi.

Son sınavlardan sonra artık okul bitmiş Ahmet ve arkadaşları valizlerini toparlayıp evlerine dönmüşlerdi. Ahmet'in aklında, derste kurguladığı ve şimdi uygulama zamanı gelen yumurtanın faydalarını yediden yetmişe tüm köye anlatacağı plan vardı. Böylece yumurta sevmeyenler de belki bu şekilde yumurtaya daha sıcak bakacaklardı. Bu, Ahmet için çok önemliydi. Böyle bir vitamin deposundan kimse uzak kalmamalıydı.

Ahmet, önce evdekilere bu planından bahsetti. Özellikle Ahmet'in annesinin hoşuna gitmişti bu plan. Çünkü Ahmet'in kardeşi yumurtayı pek sevmeydi. Böylece bu sorun aşılmış olunacaktı. Bu arada Ahmet'in dedesine bir sürprizi vardı. Yıllarca dedesi ve ninesinin, Ahmet'in yumurta sevmeyen kardeşini eğlendirmek için söyledikleri manileri fotokopiyle çoğaltmıştı Ahmet. O manilerden biri şöyleydi:

Küçük deyip geçmeyelim
Sofradan eksik etmeyelim,
Faydası saymakla bitmez,
Her gün bir tane yiyelim

Ahmet'in dedesi kendi manilerini görünce çok sevinmişti. Böyle güzel bir iş için yıllarca söylemiş olduğu manilerin işe yarayacağını düşündükçe için farklı ve güzel duygular kaplıyordu.

Ahmet, evdekilere planını anlatıp olumlu tepkiler alınca sıra bu planı uygulamaya gelmişti. Uygulama zor olmamıştı. İmam da köyün önde gelenleri de ellerinden geldikçe Ahmet'e yardımcı olmuşlardı. Köyde o hafta herkes yumurtadan bahseder olmuştuk. Fotokopilerde yazanları okuyanlar yumurtayı daha iştahlı yiyor, çocuklar büyümek için yumurtanın faydasını böyle bir etkinlikte duyunca yumurtaya daha sıcak bakmaya başlamışlardı.

Ahmet çok mutluydu. Çünkü istediği olmuştuk. O aralar herkes yumurtadan bahsetmiş, yumurta artık sofraların vazgeçilmezi olmuştuk. Ahmet, planını düşündüğünden daha kolay uygulamış ve beklediğinden daha büyük bir etki yaratmıştı.

Eğitimin, yeni bir şeyler öğrenmenin ne kadar güzel olduğunu düşünüyordu Ahmet. Ama asıl güzelliğin öğrenilenin başkalarıyla paylaşmak olduğunu anlamıştı. Yıllarca anneler, babalar, yumurta, süt deyip istenileni elde edemezken böyle bir planla hedeflenen daha büyük bir başarı yakalamak Ahmet'i çok memnun etmişti.

Büyüklerden, Ahmet'in planına ek bir öneri gelmişti. Her yıl okulların kapanması'nın hemen ardından köyde "Yumurta Festivali" yapılacaktı. Aslında buna festival demek yanlış olurdu. Küçük bir eğlence daha doğru bir tanım olurdu. Hem böylece her yıl, bu eğlence sayesinde yumurtanın önemi tekrarlanacak, gelecek nesiller de yumurtanın önemini öğrenmiş olacaktı.

Ahmet, planına yapılan bu ilaveden çok memnun kalmıştı. Ahmet'inki bir kıvılcımdı ama şimdi köyü saran bir alev haline gelmişti. Bu durum Ahmet için gurur vericiydi. Ahmet'in aklının bir köşesinde bu yaşadıklarını öğretmenlerine anlatmak ve belki de okulda da yılın belli bir günü "Yumurta ve Süt Günü" adı altında bir etkinlik düzenleyerek bu kıvılcımın başka yerlere de sıçrayıp onları da bu güzelliğin içine alması vardı. Köyde bunu başarabilmişse okulda hem de yatılı bir okulda elbette yapılabilirdi. Okul başladığında Ahmet'in ilk işi bu fikri okula taşımak olmalıydı.

Neden olmasın?

Yumurta Koşusu'nu CANÖZÜMLÜ kazandı

- 11 Ekim Cumartesi günü, 75. Yıl Ankara Hipodromu'nda düzenlenen Yumurta Koşusu'nu (KV - 6 / DHÖ / D); Memduh Ateş'in CANÖZÜMLÜ (Beyefendi - Canözüm / Anavarza) isimli safkanı, değişen jokeyi Ömer Kaya ile 2200 metre çim pistte 2.33.77'lik derece yaparak kazanırken, 13. birinciliğini elde etti.

Dört ve daha yukarı yaşlı 7 safkan Arap atının katılımlıyla gerçekleşen koşuda, ÖZFİDAN (Birader-Kırsultan/Demirkır) ikinci olurken, ABAKAY (İbocan-Alseklavi.24/Serhanbey) üçüncü, BAŞKENTLİM (Angora-Ara Beni/Emiroğlu) de dördüncü oldu. Birincilik ikramiyesi 52.500 TL olan koşunun farkları Boyun - Uzak - 4.5 Boy şeklinde gerçekleşti.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in telgrafının okunmasının ardından, koşuyu kazanan atın sahibi adına Aziz Bozkurt'a kupayı, Yumurta Üreticileri Merkez Birliği Genel Sekreteri Dr. Hüseyin Sungur verdi.

Et ve Süt Kurumu'nun Ana Statüsü yayınlandı

- Et ve Süt Kurumu (ESK) Genel Müdürlüğü oluşumunun ardından kurumun Ana Statüsü, 25 Eylül 2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yayınlanan Ana Statü ile Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü'nün hukuki bünye, amaç ve faaliyet konuları, organları ve teşkilat yapısı, müessese, bağlı ortaklık ve iştirakleri ile bunlar arasındaki ilişkileri ve ilgili diğer hususlar düzenleniyor.

Tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir İktisadi Devlet Teşekkülü olarak oluşturulan ESK Genel Müdürlüğü'nün sermayesi, tamamı devlete ait olmak üzere 725 milyon TL olarak belirlendi.

Temel amacı, hayvansal ürünler, et, süt ve balık piyasasında ekonomik gereklere uygun olarak, verimlilik ve kârlılık ilkeleri çerçevesinde, kamu yararını da gözeterek faaliyette bulunmak, sektörde tam rekabet koşullarının oluşmasına katkı sağlamak olarak belirlenen kurum; gerektiğinde et, süt ve balık fiyatlarındaki dengenin üretici ve tüketici aleyhine bozulmasını önleyecek tedbirlerin uygulanması veya sektörün desteklenmesi çerçevesinde işletmecilik gereklerinin dışında kalan ve Teşekküle ilave mali yük getirecek mahiyetteki görevleri tarımsal destekleme bütçesinden aktarılacak kaynak ile yerine getirecek.

Hayvansal ürünler, et, süt ve balık piyasasında, gıda güvenliği çerçevesinde, kalite standardını ve/veya belirli vasıfta hayvan ırklarını teşvik edici kademeli fiyat uygulamalarına yönelik politikalar uygulamak da faaliyet konuları arasında yer alan kurum, temel amacı çerçevesinde; bütün sektör paydaşlarının ve sivil toplum kuruluşlarının piyasadaki gelişmeler ve alınacak tedbirlere yönelik olarak

talep ve önerilerinin değerlendirileceği istişare toplantıları yaparak, sektörün gelişmesine katkı sağlayacak.

Yönetim organları, Yönetim Kurulu ve Genel Müdürlükten oluşan kurumun müesseselerinde ise yönetim komitesi ve müessese müdürlüğü olacak.

22/8/2006 tarihli ve 26267 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğü Ana Statüsü'nü yürürlükten kaldıran Ana Statüye aykırı olmayan mevcut yönetmelikler, sirküler ve genelgeler, yenileri yürürlüğe konuluncaya kadar uygulanmaya devam edilecek.

Et ve Balık Kurumunun her türlü taşınır ve taşınmaz malları, hak ve yükümlülükleri, ismi, amblemi, her türlü izin ve ruhsatlar ile kullanmış olduğu tüm işaretler, piyasaya arz edilen ürünler üzerindeki Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğüne ait amblem, etiket bilgileri ve işaretlerin kullanım hakkı, hiçbir işleme gerek kalmaksızın Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğüne ait olacak.

➔ 50 Yıllık Başarısını Kutlamak ve Yumurta Sanayiinin Geleceğini Şekillendirmek Üzere

Uluslararası Yumurta Komisyonu Edinburg'da Buluştu

- Dünyanın dört bir yanından heyetler Uluslararası Yumurta Komisyonu'nun Küresel Liderlik Zirvesi vesilesiyle ve Komisyonun 50'nci kuruluş yıldönümünü kutlamak üzere Eylül ayında Edinburg'da bir araya geldi.

Konferans yumurta sektöründe dünya liderlerini ve karar alıcılarını sektördeki son gelişmeleri ve fırsatları değerlendirmek üzere bir araya getirdi. Katılımcılar sadece Komisyonun başarılarla dolu 50 yılının ve bu dönemde sektörün kaydettiği inanılmaz büyümenin kutlanmasına değil aynı zamanda küresel an-

lamda yumurta sektörünün geleceğinin nasıl şekillendirileceği konusunda tartışmalara katkı sağladı.

Konferans tüketici taleplerine cevap verecek eğilimler ve ekonomiler ile ilgili konuşmacıları ağırladı. Ayrıca Uluslararası Yumurta Komisyonu yumurta sektörünün önde gelen zekâlarını bir araya getirerek sektördeki gelişmeleri destekleyecek ve “Mavi Gökyüzü Düşünürleri” ve “Genetik” düşünce kuruluşları ile hayata geçirilecek olan girişimini başlatma fırsatını yakaladı. Diğer taraftan yeni nesil yumurtacı sektörü girişimcilerini destekleyecek “Geleceğin Liderleri Programı” da başlatıldı.

Konferansta ilk kez “Yumurtanın İnsan Beslenmesindeki Yeri: Mevcut Araştırmalar ve Gelecekteki Yönelimler” başlığı ile Uluslararası Yumurta Beslenme Sempozyumu da dü-

zenlendi. Sempozyum 2013 yılında kurulan ve üye ülkelere sağlık, beslenme ve araştırmalara ilişkin bilgi ve tavsiyelerini paylaşma imkânı veren Uluslararası Yumurta Beslenme Konsorsiyumunun başarısından yola çıkılarak düzenlendi.

Konferansta Yılın Yumurta Ürünleri ve Yılın Uluslararası Yumurta Adamı ödülleri de sahiplerini buldu. Profesör Hans- Wilhelm Windhorst'a ise sektöre verdiği sürekli destek ve katkılardan dolayı Uluslararası Yumurta Komisyonu Özel Hizmet ödülü takdim edildi. 2014 Altın Yumurta ve Kristal Yumurta Ödülleri ise kapanış töreninde verildi. Egg Farmers of Canada Kristal Yumurta ödülünü alırken, Altın Yumurta başarılı pazarlama kampanyası ile yeni bir pazara giren ve önemli ölçüde büyüme kaydeden Noble Foods firmasının oldu.

Dünya Yumurta Sektörünün Liderleri "50. Yılı" Edinburg'ta Kutladı

YUM-BİR Küresel Liderlik Konferansı'na Katıldı

- 50. Yılı kutlayan Uluslararası Yumurta Komisyonu (IEC) 7-11 Eylül 2014 tarihleri arasında İskoçya'nın başkenti Edinburgh'ta Küresel Liderlik Konferansı düzenledi.

Uluslararası Yumurta Komisyonunun yılda 2 kez düzenlediği konferansların ikincisi bu yıl 7-11 Eylül 2014 tarihleri arasında Edinburgh'ta gerçekleştirildi. Konferansa her kıtadan ve değişik ülkelerden, ülke veya firma temsilcisi olarak 365 delege katılmış ve toplam 25 bildiri ve 15 ülke raporu sunulmuştur.

Konferansa bu yıl Türkiye'den katılım yoğunluğunda. Türkiye'yi YUM-BİR adına Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Konya ve Genel Sekreter Dr. Hüseyin Sungur'un yanı sıra Kanatlı Tanıtım Grubu adına ise KTG Başkan Yardımcıları Derya Pala ve Bedri Girit ile yönetim kurulu üyesi Cem Sağır temsil etmişlerdir. Öte yandan özel sektörden Kutluslan, Anako, Güres, İpay firma temsilcileri de konferansa 2 şer temsilci ile katılmışlardır.

Konferansta Türk yumurta sektörü hakkında bir sunum yapan Hüseyin Sungur yumurta sektörünün mevcut durumu, güncel sorunları ve gelecek 10 yılda muhtemel gelişmeler hakkında bilgi vermiştir. Bunun yanında, Yum-BİR bir ilke daha imza atarak Ulusla-

rarası Yumurta Komisyonu tarafından verilen "Altın Yumurta Ödülü" için aday olmuştur. Yarışma için hazırlatılan ve Yum-BİR'in yumurta tanıtımına dönük faaliyetlerini kapsayan 10 dakikalık kısa film KTG Başkan Yardımcısı Derya Pala tarafından sunulmuştur.

Altın Yumurta ödülü en iyi pazarlamayı veya en iyi promosyon kampanyasını yaptığına karar verilen ülke birliğine veya firmasına verilir. Kazanan kampanya pazarlamanın reklam, halkla ilişkiler, yeni medya yaratılması ve satış dahil olmak üzere hepsini veya herhangi bir dalını içermelidir. Altın yumurta ödülü kazanana uluslararası endüstride yumurta pazarlamada mükemmeliyet ve tecrübe pay-

laşımı sağlar. Sizin için, ülkenizde pazarlama yöntemlerini anlatma ve gösterme de sağladığınız başarıyı IEC üyelerine aktarma fırsatıdır.

Konferansa sunulan bildirilerde öncelikli olarak dünya yumurta üretiminde kıtalar arası farklılaşmalar, pazarlama stratejileri, uluslararası yumurta ticareti, markalaşma, beslenme araştırma sonuçları ve bunların yumurta tanıtımında kullanımı, tavuklarda önemli kayıplara sebep olan kırmızı bite karşı aşı geliştirme çalışmalarında geline son nokta, Amerika Birleşik Devletlerinde Hayvan refahı uygulamalarındaki yeni gelişmeler, yem ve gıda fiyatlarındaki artışların yumurta sektörüne etkileri, "İşinizde Bir Numara Nasıl" olursunuz gibi konular ele alınmıştır. Konferansta sunulan bildirilerin yanı sıra, Uluslararası Yumurta Besleme Konsorsiyumunun faaliyetleri hakkında bilgi verilmiş, değişik ülkelerde tıp camiası tarafından yapılan yumurtanın fonksiyonel özellikleri ve bio-aktif bileşenleri, obezite ile mücadelede yumurtanın rolü konularında yapılan yeni araştırma sonuçları hakkında bilgi verilmiştir.

Konferansın öğretici yanlarından biri de, birbiriyle rekabet halinde olan ülkelerin ve/veya üreticilerin sektörün geleceğini inşa etme noktasında beraber hareket etmek için her yıl bir araya gelmeleri başarı öykülerini paylaşmalarıydı.

17 harfli... Baş harfi 'S': Kanatlı Sağlığında Sürdürülebilirlik

- 1970'lerde, "sürdürülebilirlik" kelimesi temel olarak çevre grupları tarafından doğal kaynakların korunmasını ve kirliliğin ve atıkların önüne geçilmesini desteklemek için kullanılıyordu.

Bu tanım yıllara meydan okudu ve gerçekten de sürdürülebilir olduğunu kanıtladı. Ancak, terim daha geniş kitlelerce kullanılmaya başlandıktan sonra, daha fazla insan ve daha fazla sektör için daha büyük ve değişken bir anlam kazandı. Zira bu kelimenin anlamının temelinde artık değerler, menfaatler ve inançlar yatıyor.

Bu makale için bir referans noktası oluşturmak için, Birleşmiş Milletlerin pek sevilen tanımına bakabiliriz. Buna göre, sürdürülebilirlik "bugünün ihtiyaçlarını gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılamak kabiliyetlerini tehlikeye atmadan karşılamak" olarak tanımlanıyor.

Tarım bağlamında, bu kelime genel olarak daha azla daha fazla üretmek anlamına geliyor – ki küresel nüfus eğilimlerine baktığımızda, bu hedef, elzem bir ihtiyaca dönüşüyor. Yakın zamanda yayımlanan BM raporuna göre, 2050'ye – yani şimdiden 36 yıl sonrasına – kadar 9,6 milyara yükselmesi beklenen dünya nüfusunu beslemek için, bir yandan sera gazlarının ve ilave arazi ve su ihtiyacının kısıtlanması, diğer yandan da gıda üretiminin %70 oranında artması gerekiyor². Bu muazzam bir hedef.

Ayrıca, sürdürülebilirlik uzmanlarına göre, tarımın bu hedefe ekonomik devamlılığı sosyal ve çevresel koruma etkenleriyle dengeleyerek ulaşması gerekiyor. Buradaki büyük soru ise, "Nasıl?"

Kanatlı sektörüne yönelik avantajlar

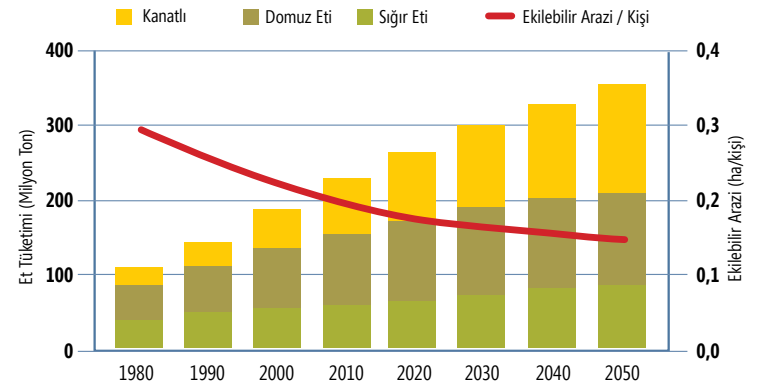
Kanatlı üretiminin enerji verimliliği, karbon emisyonları, yem verimi, arazi ve su kullanımı ve atık açısından diğer canlı hayvan sistemlerine göre kayda değer avantajlara sahip olması sektör için büyük bir şanstır³.

Kanatlıların yüksek besin değeri, nispeten düşük maliyeti ve evrensel damak tadına uygunluğu düşünüldüğünde, kanatlıların hem ABD'de hem de diğer ülkelerde et tüketimi ve üretimindeki birinciliğini önümüzdeki on yıllarda da korumaya devam etmesi şaşırtıcı olmayacaktır⁴.

Bu büyümeyi sorumluluk sahibi bir şekilde yönetmek amacıyla, ABD'den bazı ticari kanatlı çiftlikleri mevcut arazilerde üretimi artır-

mak ve çevre üzerindeki baskıyı azaltmak için çaba göstermektedir. Bu yaklaşım "sürdürülebilir entansifikasyon" olarak adlandırılır.

Kanatlı sağlığı insan ve hayvan refahını, ekonomik canlılığı ve çevreyi – yani sürdürülebilir üretimin yapıtaşlarını – doğrudan etkilediğinden, bu strateji açısından kritik önem taşır. Ancak, sektörün sürülerin sağlığını nasıl koruyacağı da hararetli tartışmalara konu olmaktadır. Üreticiler, bir yandan entansif ortamlarda kanatlı sağlığını ve performansını iyileştirmek için çaba gösterirken, diğer yandan da kanatlıların nasıl yetiştirildiği ve yemlerine ve sularına nelerin katıldığı konusunda giderek artan endişelerini dile getiren meraklı bir kitleye hesap vermek zorundadır.

Şekil 1. Dünyada sığır, domuz ve kanatlı eti tüketimi, 1980-2050

Bazıları bunu bir zorluk olarak görür – aslına bakılırsa, tüketicilerin sürdürülebilirlikle ilgili algıları, verimli, yüksek hacimli ticari üretimin gerçeklikleriyle her zaman örtüşmez. Amerikalı tipik tüketicilere "sürdürülebilir kanatlı üretiminin" ne anlam geldiğini sorarsanız, büyük olasılıkla kanatlıların ve yumurtaların çeşitli alternatif sistemlerle – örneğin, organik, serbest gezen veya antibiyotiksiz sistemlerle – üretilmesine atıfta bulunacaklardır. Buna karşılık, perakendeciler ve gıda servisi yapan şirketler de tüketicilerin yönlendirdiği bu standartları giderek artan oranlarda benimsemektedir.

Sağlam alternatifler?

Bu eğilimler, sektöre birçok açıdan fayda sağlayan yeni üretim sistemlerinin hızla geliştirilmesini teşvik etmiştir. Tüketiciler daha fazla seçenekle karşılaşırken, üreticiler daha yüksek marjlardan ve yeni ürünlerle yönelik tutarlı taleplerden faydalanır. Ancak, organik, serbest gezen

ve antibiyotiksiz kanatlıların yükselişi sektörü gerçekten daha sürdürülebilir hale getirir mi?

Uluslararası bağlamda üreticilere yönelik hayvan sağlığı programlarını denetleyen, onaylayan ve uygulamaya koyan Çiftlik Hayvanları Bakım, Eğitim ve Denetim (FACTA) kurumundan kanatlı uzmanı Stephen Shepard'a göre bu sorunun yanıtı her zaman "Evet," değil.

Shepard alternatif üretim uygulamalarını destekliyor; aslına bakılırsa, – popüler olan "antibiyotiksiz" tanımından daha doğru bir açıklamayla – "antibiyotiksiz yetiştirilmiş" kanatlılar üretmek isteyen işletmelere başarılı ve sürdürülebilir programlar oluşturmaları için rutin olarak danışmanlık hizmeti sunuyor. Ancak, bu yaklaşımın geleneksel uygulamalara göre kesinkes daha sürdürülebilir olduğuna inanmıyor. Kendi ifadelerine göre, hayvan refahı, gıda güvenliği ve verimlilik açısından oluşabilecek riskler bu alternatif sistemlerde çok daha yüksek.

Shepard bu durumu şöyle açıklıyor: "Antibiyotik yem katkılarının hiçbir şekilde kullanılmaması, daha düşük yem verimleri, daha yüksek üretim maliyetleri ve uygun yönetilmezse, daha fazla hasta kanatlıyla sonuçlanıyor." "Bu yalnızca ciddi bir refah sorunu olmakla kalmıyor, aynı zamanda işleme tesisinden gelen kanatlılarda daha yüksek bakteri yüküne yol açıyor ve dolayısıyla, kontamine et riskini arttırıyor."

Bu nedenle, Shepard akılcı antibiyotik kullanımının hem kanatlı hem de insan sağlığı için – yalnızca hastalıkların kontrol altında tutulması ve önlenmesi değil, aynı zamanda hayvanların etik muamelelere tabi tutulması açısından – kritik önem taşıdığına inanıyor. Ancak, Shepard'a göre, antibiyotik kullanımına başlamak için her zaman kanatlıların hasta olmasını beklemeye gerek yok. Shepard, çoğu durumda antibiyotikleri kanatlılar hasta olmadan önce veteriner gözetiminde kullanmanın aslında daha akılcı – ve daha sürdürülebilir – olduğu görüşünde.

Bu hususla ilgili gerekçesini ise şöyle açıklıyor: "Antibiyotik yem katkıları, genel bağırsak sağlığı açısından zararlı olan bakterileri kontrol altına alarak bağırsak sağlığının korunmasına yardımcı oluyor. Sağlıklı bir bağırsak da, besin maddelerinin emilimini kolaylaştırıyor." Sonuç olarak, daha yüksek yem verimleri elde edebiliyoruz. Daha yüksek yem verimleri ise, sürdürülebilir tarımın daha verimli arazi ve su kullanımı ile teşvik edildiği anlamına geliyor."

Dirence direnmek

Sürü performansını arttırmak için antibiyotik kullanımını eleştirenler, bu ürünlerin kanatlıların daha hızlı ve daha fazla büyümesine yol açabileceğini ve ayrıca, hem insanlarda hem de hayvanlarda antimikrobiyal direncine katkıda bulunabileceğini öne sürmektedir. İddialarına göre, verimlilik açısından getirdiği faydalar ne olursa olsun, antibiyotiklerin halk sağlığı maliyetleri daha yüksek olabilmektedir. Bu nedenle de, antibiyotiklerin yalnızca bu amaçla kullanılması sürdürülebilir bir uygulama değildir.

Bu endişelere yanıt veren ABD Gıda ve İlaç İdaresi Aralık ayında yeni bir kılavuz yayımlayarak, "tıbbi açıdan önemli antimikrobiyallerin" – yani insan sağlığı açısından kritik önem taşıyan antibiyotiklerin ve sentetik terapötik ilaçların – kullanımını gıda üreten hayvanlarda belirli hastalıkların tedavisi, kontrolü ve önlenmesi ile sınırlandırmıştır.

"Hukuki herhangi bir gözetimin yürütülmediği ülkelerdeki rastgele antibiyotik kullanımında olduğu gibi, antibiyotiklerin hem insanlarda hem de hayvanlarda tedavi amacıyla kullanılması tıbbi açıdan önem taşıyan antibiyotik direncinin en büyük itici gücüdür." Dr. Douglas Call

Önümüzdeki 3 yıl içerisinde, tıbbi açıdan önemli antibiyotikleri içeren yem ve su ilaçları performans iddialarını yitirecek ve yalnızca bir veterinerin reçetelendirmesi ve gözetimi altında kullanılabilirler. (Yeni kılavuza göre, kilo alımı ve yem verimindeki faydaları onaylanmış olan ve FDA'nın tıbbi açıdan önemli kabul etmediği antibiyotikler bu amaçla kullanılmaya devam edilebilecek.)

Washington Eyalet Üniversitesi Paul G. Allan Hayvan Sağlığı Fakültesi'nden moleküler epidemiyoloji profesörü Dr. Douglas Call, FDA'nın yeni kılavuzu artan antimikrobiyal direnci karşısında fayda sağ-

layabileceğini ama hayvanlarda antibiyotik kullanımını insanda enfeksiyon direnciyle bağdaştıran kanıtların yetersiz olduğunu da belirtiyor.

The Seattle Times'ta geçtiğimiz Ocak ayında yayımlanmış olduğu bir makalede, Call Hastalık Kontrol Merkezlerine göre çiftlik hayvanlarının en dirençli enfeksiyonlara neden olan 17 mikroptan yalnızca üçüyle, ilgili ölümlerin ise %7,5'ile bağlantılandırıldığını bildiriyor⁵. Buna ek olarak, yem antibiyotiklerinin %28'i insan ilaçlarında hiçbir zaman kullanılmayan iyonoforlardan oluşuyor. %42'lik bir pay ise, insanlarda çok ender olarak kullanılan tetrasiklinlerden geliyor.

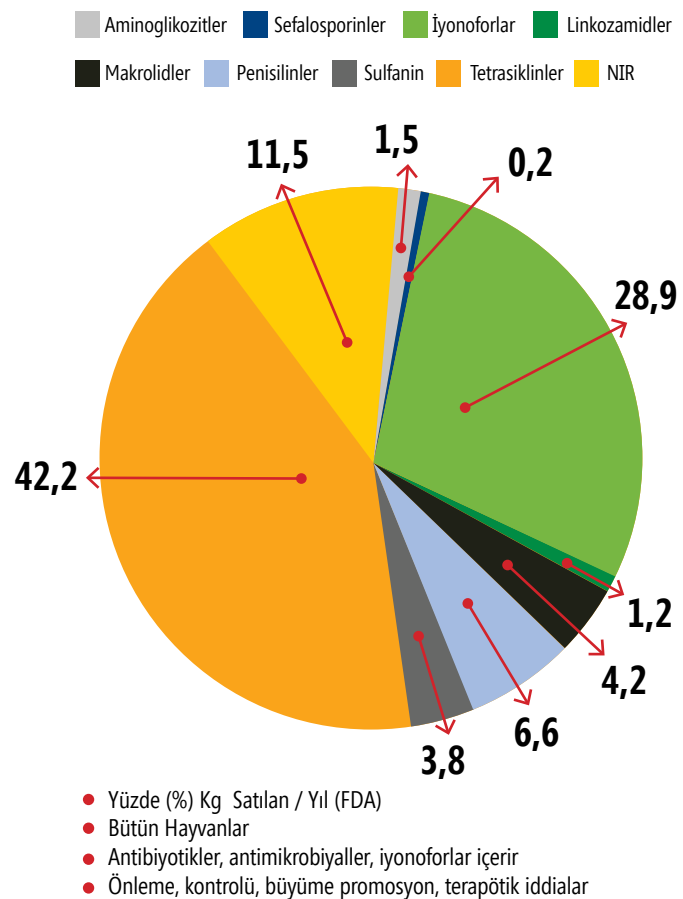
Yeni FDA kılavuzunun halk sağlığına fayda sağlayıp sağlamayacağını bekleyip göreceğiz. Ama Call'a göre, kesin olan bir şey var: Antibiyotik kullanımıyla birlikte değerlendirilen veteriner maliyetleri arttıkça ve üretim kazançları azaldıkça, gıda fiyatları yükselecek.

Yazısında, "Veterinerlere kısıtlı olarak erişebilen kırsal üreticiler durumla başa çıkmak için desteğe ihtiyaç duyarken, küçük üreticiler piyasadan silinebilir," diyor.

"Fiyatlar yeterince yükselirse, tüketiciler daha ucuz olan ama hukuki açıdan yeterli bir gözetime tabi tutulmayan ithal gıdalara yönelebilir. Bu da, ABD'de istihdam kayıplarına yol açabilir."

Hastalıkları önlemek

Yine de, halkın tıbbi açıdan önem taşıyan antibiyotikler için dahi, halkın "büyüme arttırıcı" uygulamalardaki meşguliyetinin, hem insan hem de hayvan sağlığına yönelik daha büyük ve daha yerleşik tehditleri azaltma fırsatının önüne geçtiğine inanıyor. Yazısında, "Büyümeyi arttırmak için antibiyotik kullanımı büyük olasılıkla halk sağlığı açısından önemli bir tehdit değil," diyor. "Hukuki herhangi bir gözetimin yürütülmediği ülkelerdeki rastgele antibiyotik kullanımında olduğu gibi, antibiyotiklerin hem insanlarda hem de hayvanlarda tedavi amacıyla kullanılması tıbbi açıdan önem taşıyan antibiyotik direncinin en büyük itici gücüdür." Call'a göre, performans iddiaları sunan antibiyotikler hastalıkları önleyerek ve böylece, daha yüksek terapötik dozlarla olan ihtiyacı azaltarak işlev gösteriyor. Poultry Health Today'e verdiği bir röportajda, Call bu ihtimalin kanıtlarının gıda üreten hayvanlarda tedavi dışı antibiyotik kullanımını 2000 yılında yasaklamış olan Danimarka'da gözlemlenebildiğini ifade ediyor.

Şekil 2. Gıda üreten hayvanlara yönelik antimikrobiyaller

(2010 Gıda Üreten Hayvanlarda Kullanım için Satılan veya Dağıtılan Antimikrobiyallere ilişkin Özet Rapor, FDA /www.fda.gov/animalveterinary/newsevents/cvmUpdates [yayın tarihi: 28 Ekim 2011])

Buna karşın, Danimarka hükümetinin raporuna göre, gıda üreten hayvanlarda tedavi amaçlı antibiyotik tüketimi 1999 ile 2012 yılları arasında %86'lık bir artış gösterdi.

Call gözlemini, "Tedavi amaçlı antibiyotiklere yönelik talepteki bu artış, aynı dönem için gıda üreten hayvan üretimindeki büyümeyi kayda değer ölçüde aşıyor," diyerek aktarıyor. "Bu nedenle, şu soruyu sormalıyız: Tedavi amaçlı kullanımlara yönelik bu orantısız talep, düşük dozlu büyüme artırıcı uygulamaların sağladığı hastalık önleme etkisinin ortadan kalkmasından mı kaynaklandı?"

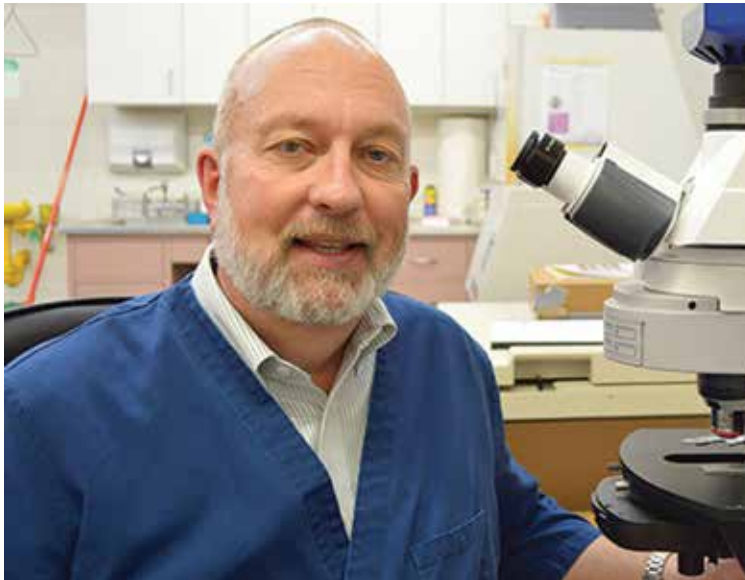
Sonuç olarak, Call hem insan hem de hayvan sağlığında antibiyotik ihtiyacını sınırlandıracak alternatif hastalıkla mücadele stratejilerine daha fazla yatırım yapılmasını öneriyor. Ancak, mevcut durumda, performansı arttırmak için uygun şekilde kullanılan antibiyotiklerin tedavi amaçlı dozlara yönelik talebi büyük ölçüde azalttığını düşünüyor. Bu nedenle de, bu ilaçların – insan ve hayvan sağlığını koruyarak ve güvenli, verimli ve ekonomik açıdan karşılanabilir bir gıda kaynağı sağlayarak – zarardan çok yarar sağladığını ifade ediyor.

Gelenekselle alternatifin savaşı

Özetlemek gerekirse, geleneksel sistemleri savunanlar antibiyotiklerin hastalıkları önleme ve kontrol altında tutma özelliklerinden dolayı sürdürülebilir kanatlı üretimi açısından önemli olduğunu savunuyor. Hastalıkların önlenmesi ve kontrol altına alınması sağlıklı ve büyümeyi teşvik ederek, insan ve hayvan sağlığında, ekonomik ve çevresel verimde ve güvenli, bol ve ekonomik açıdan karşılanabilir gıda kaynağında ilerlemeler sağlıyor.

Bu iddiaların karşısında, eleştirmenler "kalabalık" ve "sıhhi olmayan" kısıtlama sistemlerinin hastalıklara davetiye çıkardığını ve rutin antibiyotik kullanımının asıl sebebini oluşturduğunu savunuyor. Onlara göre, sürü yoğunluklarının azaltılması, dış mekanlara daha çok erişim ve daha iyi hayvancılık uygulamaları ile, antibiyotik ihtiyacı kayda değer ölçüde düşürmek veya tamamıyla ortada kaldırmak mümkün.

Arkansas Üniversitesi'nden kanatlı bilimi profesörü veteriner hekim Dr. Billy M. Hargis, antibiyotik kullanılmadan sağlıklı kanatlıların yetiştirilebileceğinden şüphe duymuyor; hatta bu tür sistemlerin zaman içerisinde daha yaygın hale geleceğine inanıyor.

Veteriner Hekim Dr. Billy M. Hargis, Arkansas Üniversitesi

Yeşil çayırılar

Üniversite'nin Tyson Sürdürülebilir Kanatlı Sağlığı Kürsüsünün başkanı olan Hargis, yem antibiyotiklerine sürdürülebilir alternatifler

dâhil olmak üzere, yeni sağlık yönetimi stratejileri geliştirme çalışmalarına odaklanıyor. Bu alternatiflerin bazılarının – başta aşılar ve bazı probiyotikler olmak üzere – gerçekten etkili olduğunu belirtiyor. Ancak, yalnızca antibiyotikleri sistemden çıkaran ve kanatlıların yeşil çayırılara çıkarılmasıyla yetinen yaklaşım onun dikkatini çeken umut vaat edici tüm alternatif çözümler arasında yer almıyor.

Savını ortaya koymak için, Hargis 2006'da gerçekleştirilen ve geleneksel ve organik – yani hukuki tanımla, antibiyotik olmaksızın yetiştirilen ve serbest gezen – kanatlı üretimini karşılaştıran bir çalışmaya atıfta bulunuyor. Çalışma İtalya'da gerçekleştirilmiş olsa da, geniş piyasalar için geçerliliğini koruyor ve ABD genelinde yaygın olarak atıflara konu ediliyor (Tablo 1)7.

	NORMAL	ORGANİK
Yapı ve boşluk indirimi		
Kanatlı Birim Ünitesi	15,6	1,000
Kapalı Alan (m ²)	988	96
Yoğunluk (kanatlı / m ² kapalı alan)	15,1	10,4
Mera (m ² /kanatlı)	-	9,9
Üretim Performansı		
Nihai Ağırlığı (gr)	2,730	2,210
Kesim Yaşı (Gün)	49	81
Günlük Tahıl (Kg/Gün)	54,5	26,3
Üretilen Adet / Yıl	5,8	4,2
Yem İndeksi	1,9	3,4
Ölüm Oranı (%)	4,5	9,9

Tablo 1. İki çiftlik sisteminin temel özellikleri

Bu çalışmanın sonucu olarak, organik sistemlerin daha sürdürülebilir olduğunun ortaya koyulduğunu belirtmek gerekir. Çalışmanın bu çıkarımı, bir ürünü elde etmek veya bir sistemi idame ettirmek için gerekli olan doğrudan ve dolaylı tüm enerji tüketimlerinin ölçüldüğü karmaşık bir yöntem olan "emerji" hesaplamaları ile elde edilmiş.

Hargis'e göre, "Emerji sürdürülebilirliği ele almak için kullanılan yollardan biri olsa da, termodinamik ilkelerine dayalı oldukça soyut bir yöntemdir." "Hesaplamalara karşı çıkabilirim. Fakat kanatlı sağlığı açısından değerlendirdiğimde, farklı bir resim görüyorum – ve bunu anlamak için fizikçi olmama gerek de yok."

Hargis sözlerine şöyle devam ediyor: "Öncelikle, organik sistemlerde mortalitenin geleneksel sistemlerdekinin iki katından yüksek olduğunu görebiliyoruz (%9,9 - %4,5). Buradan yola çıkarak, hastalıkların ve morbiditelerin de iki katı olduğunu söyleyebiliriz."

Çalışmanın yazarları, daha yüksek olan mortaliteleri doğrudan antibiyotik kullanılmamasına atfetmiş. Ancak, Hargis'e göre, kanatlıların serbest gezmeye ortamı da burada bir rol oynamış olabilir, çünkü patojenlerin – özellikle de parazitik hastalıkların – dış mekânlarda kontrol altında tutulması daha zor.

Hargis'e göre, bu açmaz hem insan hem de hayvan sağlığı açısından ciddi bir sorun oluşturuyor. Organik üretimdeki mortalite oranları azalsa dahi, bu sistemin görece verimsiz olması sürdürülebilirliğin sağlanması ve dünyanın artan kanatlı ihtiyacının karşılanması için ciddi engeller teşkil edecek.

Hargis, "Organik, serbest gezen kanatlı sisteminde, kanatlıların daha düşük bir vücut ağırlığına getirilmesi için dahi neredeyse iki kat daha uzun bir süreye, iki kat daha fazla tahıla ve çok daha fazla araziye ihtiyaç duyuluyor," diyor. "Diğer bir deyişle, ABD'de aynı miktarda tavuk elde etmek için iki kat daha fazla kanatlı çiftliğine ihtiyacımız olacak – bu da, ekinler için daha az tarla alanının ayrılması anlamına gelecek.

"Buna bir de gerekli olacak ilave işgücünü, enerjiyi ve suyu ve daha uzun yetiştirme döngüsünde üretilecek atıkları eklediğinizde, çok geniş bir çevresel ayak izi ortaya çıkıyor – bu iz, geniş ölçekte değerlendirildiğinde, büyüyen ve acıkan nüfusun ihtiyaçlarına uyum sağlamayacaktır."

› Uyanma vakti

Sonuç olarak, etik, ekonomik ve çevresel açılardan, alternatif üretim sistemlerinin her zaman birçok tüketicinin inandığı kadar sürdürülebilir olmadığı görülüyor. Sektörün daha azla daha fazla üretmek zorunda olduğu bir zamanda, bu alternatif sistemler – insanlar veya hayvanlar için çok da açık olmayan sağlık ya da refah faydaları karşılığında – daha fazlayla daha az üretim sunuyor.

Bu madalyonun diğer yüzünde ise, geleneksel kanatlı üretimi birçok tüketicinin düşündüğünden daha sürdürülebilir bir nitelik sağlıyor. Bu nedenle, FACTA'dan Shepard sektörün halkın sürdürülebilir gıda üretimine ilişkin artan ilgisini yalnızca bir zorluk değil, aynı zamanda bir fırsat olarak görmesi gerektiği görüşünde. Bu fırsatın, hâlihazırda sürdürülebilirliği teşvik etmek için yapılanları vitrine çıkarmak ve bunu gelecekte daha da iyi yapmanın yollarını aramak için kullanılabileceğini düşünüyor.

Shepard, “Kanatlı sektörü genellikle refah ve sürdürülebilirlik açısından harika bir iş çıkarıyor ve ulaştığı yüksek standartlardan gurur duymalı,” diyor. “Geleneksel üreticiler, bir yandan halkın sağlık ve hayvancılık uygulamalarının bu standartları nasıl desteklediğini anlamasına yardımcı olurken, diğer yandan da gıdalarının güvenliğini, emniyetini ve verimliliğini güvence altına almalı.”

Gelişim potansiyeli

Geleneksel üreticiler kendilerinden gurur duymalı, diyor Shepard, bunun üreticilerin alternatif sistemlere karşı sağladıkları avantajlardan dolayı yan gelip yatmaları veya sağlık programlarını kesin anlamda “sürdürülebilir” sanmaları gerektiği anlamına gelmediğini de ekliyor.

Shepard, “Sürdürülebilirliğin birçok farklı tanımı var ve tüketiciler, kanatlıları kendi bireysel değerlerine ve inançlarına göre satın alabilmeliler – tüm sistemler sürdürülebilir olabilir,” diyor. “Ancak, hem geleneksel hem de alternatif sistemlerin atması gereken birçok adım var ve sürülerinin sağlığı bu adımların anahtarını oluşturuyor,” diyor ve ekliyor:

“Bu bir zorluk mu? Kuşkusuz.” “Ama bunun içerisinde, kanatlılar, üreticiler, insanlar ve gezegen için büyük bir fark yaratma fırsatı da yatıyor.”

Kaynaklar

1 Our Common Future: Report of the World Commission on Environment and Development. <http://www.un-documents.net/ocf-02.htm>

2 World Resources Report: Creating a Sustainable Food Future. http://www.un.org/apps/news/story.asp?story.asp?NewsID=46647&Cr=Food+Security&Cr1#.UybDh_ZkLX-

3 Poultry production has lower carbon footprint than other livestock systems. Farmers Weekly. <http://www.fwi.co.uk/articles/22/11/2007/108514/poultryproduction-has-lower-carbon-footprintthan-other-livestock.htm>

4 World Agriculture: Towards 2015/2030. <http://www.fao.org/docrep/005/y4252e/y4252e05b.htm>

5 Limiting Antibiotic Use for Livestock Could Raise Prices. http://seattletimes.com/html/opinion/2022634923_dougcallopedantibioticsmeatxxxml.html

6 Danish experience offers lessons for US antibiotic use. <http://www.beefissuesquarterly.com/danishexperienceofferslessonsforu.s.antibioticuse.aspx>

7 Castellini C, et al. Sustainability of poultry production using the emergy approach: Comparison of conventional and organic rearing systems. Agriculture, Ecosystems and Environment. 2006; 114. http://orgprints.org/9317/1/emergy_pollo.pdf

Kaynak: <http://poultryhealthtoday.com/putting-sustainability-action-today/>

Beyin GPS'si keşfine Nobel Tıp ödülü

- İnsan nerede olduğunu nasıl bilir? Bir yerden başka bir yere giderken nasıl yolunu bulur? Varış noktasını bulmasını sağlayan bilgiyi nasıl depolar? Bu soruların yanıtını bulan 3 bilim insanı bu yılki Nobel Tıp Ödülü'nü kazandı.

İsveç'teki Karolinska Enstitüsü'nce verilen Nobel Tıp Ödülü'nü bu yıl 3 bilim insanı aldı. İnsan beyinde adeta bir 'GPS' gibi çalışarak kişinin nerede olduğunu ve nereye gideceğini haritalayarak bu bilgileri hafızaya depolayan sinir hücrelerini keşfeden İngiliz John O'Keefe ve Norveçli karı-koca May-Britt Moser ve Edvard Moser ödülü paylaştı. Karolinska Enstitüsü'nden yapılan açıklamada “Nerede olduğumuzu nasıl biliriz? Bir yerden başka bir yere giderken yolumuzu nasıl buluruz? Bir sonraki seferde aynı yolu izleyerek gitmek istediğimiz noktaya varmamızı sağlayan bilgiyi nasıl depolarız? İşte bu soruların cevabını bulan ve insan beyindeki GPS sistemini keşfedenler bu yılın Nobel Tıp Ödülü'ne layık

görüldü” denildi. 870 bin euroluk para ödülünün yarısı O'Keefe'ye, diğer yarısı ise Moser çiftine verilecek.

10 ARALIK'TA ÖDÜL TÖRENİ VAR

Ödüller, 10 Aralık'ta düzenlenecek törenle sahiplerine takdim edilecek. Nobel ödüllerinin açıklanmasına bugün Fizik ödülüyle devam edilecek.

JOHN O'KEEFE

1939 New York doğumlu O'Keefe hem Amerikan hem İngiliz vatandaşlığına sahip. 1967'de Kanadadaki McGill Üniversitesi psikoloji bölümünü bitiren O'Keefe mezuniyeti sonrası İngiltere'deki Londra Üniversitesi'nde Bilişsel Nöroloji bölümü başkanı oldu. O'Keefe 1971'de beyin GPS sistemi gibi ça-

lışmasını sağlayan ilk sinir hücrelerini keşfetti. O'Keefe o hücrelere konumlandırma hücresi adını vermişti.

MAY-BRİTT MOSER -EDVARD MOSER

1963 Norveç doğumlu olan May Britt Moser ve 1962 Norveç doğumlu Edvard Moser Oslo Üniversitesi'nde birlikte psikoloji eğitimi aldı. Çift, Edinburgh ve Londra üniversitelerinde ortak akademik çalışmalara imza attı. 1996'da Norveç'e döndüklerinde evlenen çift bilimsel çalışmalarını Trondheim'daki Norveç Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'nde sürdürdü. 2000'de nöroloji profesörü olan May Britt Moser şu anda üniversite bünyesindeki Nöroloji Araştırmaları Enstitüsü'nün başkanı. Edvard Moser ise Nöroloji sistemleri üzerine araştırmalar yapan Kavli Üniversitesi'nin direktörü. Çift, 2006'da beyin, koordinasyonları belirleyip haritalamayı sağlayan sinir hücrelerini keşfetti. 3 bilim insanının çalışmaları yıllardır merak edilen soruların cevaplanmasını sağladı.

TÜRKİYE-AB: 2014

AB KOMİSYONU 2014 TÜRKİYE İLERLEME RAPORU

MÜZAKERE BAŞLIKLARI VE KATILIM ORTAKLIĞI BELGESİ KARŞILAŞTIRMALI TABLOSU

11. TARIM VE KIRSAL KALKINMA

2014 İlerleme Raporu	Gelişmeler: - Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Çiftlik Muhasebe Veri Ağı'na ilişkin idari kapasitesini artırmıştır. 2014 yılındaki bütçe artırmaya devam etmiştir. - Arazi parsel tanımlama sistemi geliştirilme çalışmaları başlatılmıştır. - Kırsal Kalkınma için Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPARD) kapsamında, AB fonlarının koşulsuz yönetim yetkisi altı il'e daha devredilmiştir ve yönetim yetkisi teknik yardım alanını da kapsayacak şekilde genişletilmiştir. - IPARD kapsamında 2013 yılında 134 milyon €'luk AB fonu dağıtılmıştır. - Tarım ve çevre üzerine tedbirlerle ilişkin olarak bir pilot proje uygulanması konusunda çalışmalar yürütülmektedir. - Avrupa Yatırım Bankası dâhil olmak üzere krediye erişim artırılmıştır.	- IPARD'ın yönetiminden sorumlu kurumun yönetim yapısında iyileşmeler olmuştur. Eksiklikler: - Tarım istatistikleri alanındaki strateji çalışmaları sonuçlanmamıştır. - Üreticilere doğrudan yardım alanında yasal düzenlemelerin AB Ortak Tarım Politikası ile uyumlaştırılmasına yönelik stratejinin belirlenmesi yönünde hiçbir adım atılmamıştır. - Canlı siğir, siğir eti vb. ürünlerin AB ülkelerinden ithal edilmesine yönelik yasak devam etmektedir. - Danışmanlık hizmetlerinde ilerleme sınırlıdır. - Bu başlık 11 Aralık 2006 AB Bakanlar Konseyi kararınca askıya alınan sekiz müzakere başlığı arasındadır.
2013 İlerleme Raporu	Eksiklikler: - Tarım istatistikleri alanındaki strateji çalışmaları sonuçlanmamıştır. - Arazi parsel tanımlama sisteminin geliştirilme çabalarına karşın Entegre Yönetim ve Kontrol Sistemi'nin hazırlanmasındaki ilerleme sınırlı düzeyde kalmıştır. - Canlı siğir, siğir eti vb. ürünlerin ithal yasağı bazı ülkelere yönelik devam etmekte-	- dir. - Ortak Pazar düzenlemesi alanında ilerleme kaydedilmemiştir. - Kalite politikası konusunda ilerleme kaydedilmemiştir. - Tarım ve kırsal kalkınma konusunda kısıtlı ilerleme kaydedilmiştir.
KOB Raporu	Kısa Vadeli Hedefler: - AB'ye uygun IPARD ajansının kurulması. - Et, et ürünleri ve büyük baş hayvanlarla ilgili ticaret sınırlandırmalarının kaldırılması.	Orta Vadeli Hedefler: - Tarım arazilerde denetimlere hazırlık için Arazi Tanımlama Sistemi'nin ve Ulusal Çiftçi Kayıt Sistemi'nin geliştirilmesine devam edilmesi. - Tarım ve çevresel önlemlerin gelecekteki uygulamalarına yönelik olarak çevre ve kiralayanlarla ilgili pilot eylemlerin hazırlığına başlanması.

12. GIDA GÜVENLİĞİ, VETERİNERLİK VE BİTKİ SAĞLIĞI POLİTİKASI

2014 İlerleme Raporu	Gelişmeler: - Büyükbaş hayvanların tanımlama ve dolaşımlarının kayıt altına alınması yönünde ilerleme sağlanmıştır. - Koyun ve keçi türü hayvanların tanımlama ve kayıt altına alınması işlemleri devam etmiştir. - Hayvan hastalıklarıyla mücadele devam edilmiştir. - Trakya bölgesinin "Şap Hastalığından Aşılı Arılık" statüsünün korunması için Trakya ve Anadolu arasındaki hayvan dolaşımı sıkı bir şekilde kontrol edilmeye devam edilmiştir ve aşılama çalışmaları sürdürülmüştür. - Kesim sırasında hayvanların refahının sağlanması yönünde yeni bir düzenleme kabul edilmiştir. - Salmonella ve diğer gıda kaynaklı zoonotik etkenlerin kontrol altına alınmasına yönelik bir yönetmelik kabul edilmiştir. - Gıda, yem ve hayvansal yan ürünlerin piyasaya arzı konularında eğitim, denetim ve izleme programları sürdürülmüştür. - Gıda işletmelerine yönelik risk temelli hijyen kontrolleri devam etmiştir. - Gıda güvenliği kuralları alanında etiketleme, gıda katkı maddeleri, saflık kriterleri, aroma verici maddeler ve gıda takviyeleri gibi konularda yeni yasal düzenlemeler yapılmıştır. - Yemlere ilişkin kurallar bağlamında yemlerde istenmeyen maddeler hakkında tebliğ yayımlanmıştır. - Zirai mücadele programı uygulanmaktadır. Eksiklikler: - Genel gıda güvenliği alanında AB müktesebatıyla uyum ve müktesebatın uygulanması ko-	- nularında sınırlı bir ilerleme kaydedilmiştir. - Veterinerlik sınır denetimleriyle ilgili, kara ve liman sınır kontrol noktalarının yanı sıra, Sabiha Gökçen Havalimanı'ndaki kontrol noktasının tam olarak faaliyete geçmesine ilişkin hiçbir ilerleme gözlemlenmemiştir. - Hayvan refahına ilişkin yasal düzenlemelerin uygulanması sınırlı düzeydedir. - Bulaşıcı süngerimsi ensefalopati (BSE) korunma ve mücadeleye ilişkin yasal çerçeveyi AB müktesebatına tam uyumu yönünde adım atılmamıştır ve bu konuda gözetim sistemi geliştirilmemiştir. - Agro-gıda işletmelerinin AB standartlarıyla uyum içerisinde modernizasyonu için ulusal bir plan oluşturma çalışmaları sınırlı kalmıştır. - Çiğ süt için mikrobiyolojik kriterlere ilişkin yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ertelenmiştir. - Gıda işletmelerinin kayıt ve onaylanması konusundaki yeni kuralların uygulanması için daha çok çaba gösterilmelidir. - Hayvansal yan ürünler sektörünün yeni kurallara tam uyumunu sağlamak için daha çok çalışma yürütülmesi gerekmektedir. - Denetimlerin finansmanı konusunda AB sistemiyle uyum sağlanmasına yönelik ilerleme kaydedilmemiştir. - Gıda güvenliği kuralları alanında mevzuatın, AB mevzuatı ile tam uyumunun sağlanması için daha fazla çalışma yürütülmelidir. - İş dünyası için lüzumsuz ek külfetler getiren gıda maddelerinin etiketlenmesi ve takibi sistemine yönelik yeni kurallar kabul edilmiştir. - Gıda enzimleri ve yeni gıda ürünlerine ilişkin mevzuat uyumu tamamlanmamıştır.
2013 İlerleme Raporu	Eksiklikler: - Gıda güvenliği alanında AB ithalat kuralları ve uluslararası standartlarla uyum içerisinde olmayan ve idari yük oluşturan bir dizi mevzuat geçerliliğini korumaktadır. - Büyükbaş hayvanların tanımlama ve dolaşımlarının kayıt altına alınmasına ilişkin sistem halen AB mevzuatı ile tam uyum içerisinde değildir. - Veterinerlik sınır denetimleriyle ilgili, kara ve liman sınır kontrol noktalarının, yanı sıra Sabiha Gökçen Havalimanı'ndaki kontrol noktasının tam olarak faaliyete geçmelerine ilişkin hiçbir ilerleme gözlemlenmemiştir. - Bulaşıcı süngerimsi ensefalopati (BSE) korunma ve mücadeleye ilişkin hiçbir ilerleme kaydedilmemiştir. Bu alanda AB müktesebatına tam uyum sağlanması ve müktesebatın uygulanması için daha fazla çaba gerekmektedir. - Hayvan hastalıklarının bildirimi gönüllülük esasına dayalı olarak devam etmiştir. - Hayvan refahına ilişkin yasal düzenlemelerin uygulanması sınırlı düzeydedir. Kesim sırasında hayvanların refahının sağlanması yönünde hiçbir ilerleme kaydedilmemiştir.	- tir. Bu alanda daha fazla yapısal ve idari çaba gereklidir. - Agro-gıda işletmelerinin AB standartlarıyla uyum içerisinde modernizasyonu için ulusal bir plan oluşturma çalışmaları sınırlı kalmıştır. - Gıda işletmelerinin kayıt ve onaylanması konusundaki yeni kuralların uygulanması için daha çok çaba gösterilmelidir. - Hijyen kurallarının uygulanmasına yönelik kontrollerin daha etkin bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için idari kapasite güçlendirilmelidir. - Hayvansal yan ürünler sektörünün yeni kurallara tam uyumunu sağlamak için daha çok çalışma yürütülmesi gerekmektedir. - Denetimlerin finansmanı konusunda ilerleme kaydedilmemiştir. - Gıda katkı maddeleri üzerine yeni mevzuat AB müktesebatıyla uyumlu değildir. - Gıda ile temas eden madde ve malzemeler konusunda çalışmalar sürdürülmelidir. - Gıda enzimleri ve yeni gıda ürünlerine ilişkin mevzuat uyumu tamamlanmamıştır.
KOB Raporu	Kısa Vadeli Hedefler: - Gıda, yem ve veterinerlik konularının AB müktesebatıyla uyumlaştırılması. - Büyükbaş hayvanlar için AB müktesebatına uygun bir kayıt sistemi oluşturulması. - Koyun ve keçilerin dolaşımını denetim altına almak için uygun sistemin kurulması. - Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü'nün Trakya Bölgesi'ni aşılama sayesinde şap hastalığı bulunmayan bölge olarak tanınması için gerekli önlemlerin alınması. - Agro-gıdaların AB müktesebatındaki kategorilere göre düzenlenmesi için ulusal bir program hazırlanması ve bu firmaların çağdaştırılması için bir ulusal program hazırlanması.	- Orta Vadeli Hedefler: - Hayvan hastalıkları ile ilgili denetim önlemleri alınması ve hayvan sağlığı durumunun gerektirdiği bölgelerde imha planları kurulması. - Gıda güvenliği, veterinerlik ve bitki sağlığı alanlarında, özellikle referans laboratuvarları, kalıntı testleri (denetim planları dâhil) ve örnekleme süreçleri ile ilgili laboratuvar ve denetim kapasitelerinin artırılması. - Bulaşıcı süngerimsi ensefalopati ve hayvansal ürünler alanındaki mevzuatın uyumlaştırılması ve gerekli toplama ve tedavi sisteminin kurulması

CHANCE Projesi lezzetli, daha besleyici ve üretimi ucuz olan yeni ürünler geliştiriyor

- Avrupa Birliği Komisyonu Avrupa İstatistik Ofisi Genel Müdürlüğü'nün (EUROSTAT) yayınladığı bir rapora göre, 2012 yılında Avrupa'da 125 milyondan fazla insan yoksulluk ve toplumsal dışlanma riskiyle karşı karşıyaydı. ① Komisyon, 2020 yılına kadar en az 20 milyon insanı yoksulluktan ve toplumsal dışlanmaktan kurtarma konusunda güvence verdi. ② Bu alandaki araştırma programları, bu sorunu ele almaya yardımcı olmaktadır.

Komisyon'un 7. Çerçeve Programı ile finansal olarak desteklenen, dört yıllık bir girişim olan CHANCE projesi, (www.chancefood.eu) geleneksel malzemeler kullanılarak düşük maliyetli, uygun fiyatlı ve besleyici yiyecekler geliştirerek Avrupa vatandaşlarının yetersiz beslenmesi üzerine eğilmeyi amaçlamaktadır.

Projenin en temel sonuçlarından biri, yaygın olarak bulunan yiyeceklerin daha besleyici prototipleri olan CHANCE gıdalarının geliştirilmesidir. Bu yiyecekler somun ekmeği, jambon, Mozzarella benzeri peynir, domatesten yapılan ketçap, bu yiyeceklerle hazırlanmış pizza ve yaban mersini ile yapılan ürünlerdir. Yüksek besin değeri taşıyan bu ürünlerin hem üretimi hem de paketlenmesi daha ucuzdur. Prototip yiyeceklerin tadının piyasadaki eşdeğer, lider markalı ürünlerden ayırt edilemez olması müşteriler tarafından memnuniyetle karşılanacaktır.

CHANCE yiyecekleri: Maliyetleri düşürürken daha fazla besin maddesi sığdırmak

Sırbistan'ın Novi Sad şehrindeki Gıda ve Teknoloji Enstitüsü'nden araştırmacılar, Avrupa'da şu anda raflarda olan pişmiş jambonlara göre daha az tuz ile daha fazla A, D, E vitamini ve demir bulunan (pişmiş) CHANCE jambonunun geliştirilmesine liderlik ettiler. Bu besin değerleri, jambona %7'ye kadar domuz ciğeri eklenmesiyle elde edilmiştir. Vitamin içeriğindeki en önemli artış, A vitamininde elde edilmiştir. CHANCE jambonunun 100 gramı, önerilen günlük A vitamini alım miktarının %25'ini karşılamaktadır. Sıradan pişmiş jambon A vitamini içermemektedir.

CHANCE jambonu, sıradan pişmiş jambona göre, %150 daha fazla E vitamini ve %25 daha fazla demir içermektedir. CHANCE ketçap; domates işlemenin yan ürünleri olan, lif açısından zengin domates çekirdeği ve kabuğu kullanılarak üretilmiştir. Bu ketçap piyasada satılan diğer ketçaplarla karşılaştırıldığında on kat daha fazla lif içermektedir.

Mozzarella benzeri peynir, CHANCE projesi ortağı Valio tarafından geliştirilen, yeni ve daha basit bir mikro filtreleme teknolojisi kullanılarak yağsız süttten çıkarılan kazeinden üretilmiştir. Klasik mozzarella peynirine kıyasla, CHANCE peynirinde hem iki kat daha fazla B12 vitamini bulunur hem de yağ ve karbonhidrat içeriği daha düşüktür.

Finlandiya'da VTT ve Macaristan'da BME şirketleri tarafından geliştirilen besin açısından zenginleştirilmiş CHANCE ekmeği, klasik ekmeğe göre daha fazla protein, vitamin ve diyet lifi içermektedir. Ekmeğin toplam diyet lifi içeriği %6'dan %14'e yükseltilirken, nişastanın %35'ten %10'a indirilmesiyle karbonhidrat ve enerji içeriği azaltılmıştır.

Soya fasulyesi katkılı formüle edilmiş hamurdan üretilen CHANCE pizza-CHANCE projesini koordine eden İtalya'daki Bologna Üniversitesi (UNIBO) tarafından geliştirilmiştir. Pizzada CHANCE ketçap, CHANCE jambon ve mozzarella benzeri peynir bulunmaktadır.

Chance

Valio, üretimi daha ucuz olan, yaban mersini temelli ürünlerden oluşan bir seçki geliştirmiştir. Tüm ürünler %50 yaban mersini ve %50 yaban mersini pres küspesinden oluşmaktadır. Tariflere eklenecek yaban mersini pres küspesini üretmek üzere, yeni ve daha ucuz bir yaş öğütme süreci uygulanmıştır. Bu ürünler arasında yaban mersinli yoğurt, yaban mersinli çorba ve yaban mersini ile sebze içeren sıvı püre (smoothie) yer almaktadır (Şekil 1-3).

Şekil 1-3. CHANCE yaban mersini temelli prototipler 1. Yaban mersini çorbası, 2. Tek içimlik yaban mersinli sebzeli içecek, 3. Yoğurt

Maliyetleri daha da düşürmek için araştırmacılar, CHANCE yiyeceklerinin ambalajlarında daha basit tasarımlı ve geri dönüşümlü malzemeler kullandı (örneğin ekmeği ambalajı olarak kağıttan kese ve CHANCE pizzanın ilk ambalajı olarak daha ince veya yarı sert plastik) (Şekil 4). Düşük maliyetli metal kutular da plastiğe alternatif olarak tasarlandı.

Şekil 4. Paketiyle CHANCE pizza prototipi

Sektör ve tüketicinin perspektifleri

CHANCE'in Litvanya Vilnius Üniversitesi'ndeki araştırma grupları, sağlıklı beslenme düzenlerini kolaylaştırmak üzere çeşitli stratejiler belirlemiştir. Gıda üreticileri ve tüccarları ile tüketicilerin birbiriyle örtüşen çıkarlarını tespit etmek üzere bir araştırma yürütülmüştür.

Genel bulgular, sağlıklı yiyecek tüketimi ve üretimi karşısındaki engellerden birinin, sağlıklı yiyecekler konusunda hem algılanan hem de gerçekte var olan yetersiz bilgi olduğunu göstermektedir.

Grup, Finlandiya, İtalya, Litvanya, Sırbistan ve Birleşik Krallık'ta 1.000'in üzerinde tüketiciyle görüştü. Ayrıca 32 adet küçük ve ortak

ölçekli işletme (KOBİ), işlenmiş gıda sektörü ve 21 perakendeci temsilcisiyle yüz yüze görüşmeler yapıldı. 5 Veri toplamak ve sağlıklı beslenme alışkanlıkları önündeki engelleri anlamak amacıyla, odak grupları görüşmeleri ve anketler gerçekleştirildi. Yiyecek fiyatları, yemek yeme alışkanlıkları, sağlıklı yemek konusundaki inanışlar, sağlıklı yiyecek fiyatlarının bütçeye uygunluğu ve sağlıklı gıda ürünlerinin anlaşılması ile bu ürünlere karşı motivasyon konusundaki algıları hakkında tüketici görüşleri toplandı.

Hem halk hem de sektör, sağlıklı yiyeceklerin satış fiyatları ile üretimlerinin pahalı olduğu ve düşük mali getiri riskinin daha yüksek olduğu algısına sahiptir. CHANCE prototiplerinin gösterdiği üzere, bu algı ancak sektörün daha ucuz ve daha sağlıklı malzemeler kullanarak yeni ürünler geliştirmesi halinde iyileştirilebilir.

Sektörde, yoksulluk riski olan grupları hedef alan yiyecek markalarının sağlıklı yönlerini vurgulama rekabetini arttırmak, bu ürünlerin daha fazla tüketilmesini sağlayabilir. CHANCE projesinin önerileri bazı kamu sağlığı stratejilerini kapsamaktadır: Okulda başlayan, kamu sağlığı kampanyaları ve reklamlarıyla desteklenen eğitim programları; sağlıklı yiyeceklerin üretimi üzerine sektörel eğitimler, düşük gelirli nüfus grupları için perakende mağazalarda yemek pişirme dersleri; tüketiciler için sağlıklı yaşam ipuçları ile besin değeri etiketleri aracılığıyla bilgi.

Bu "daha sağlıklı ama daha ucuz" ürünlerin pazarlanması ve etiketlenmesi, tüketicilerin ürünleri kolay tanımasını garanti eden bir "marka stratejisi" olarak kullanılabilir.

Yoksulluk riski bulunan grupların belirlenmesi

Diğer bir CHANCE çalışmasında, Danimarka'daki Kopenhag Üniversitesi'nden araştırmacılar Avrupa genelindeki farklı nüfus grupları üzerinde beslenme düzenlerinin ortak etkilerini belirlemek üzere moleküler-parmak izi tekniği kullandı. 6,7

Katılımcılar, yoksulluk riski (ROP) grubu veya varlıklı nüfus grubunda (AFF) bulunmalarına göre seçildi. Finlandiya, Litvanya, İtalya, Sırbistan ve Birleşik Krallık'taki beş merkezde seçilen 2.372 katılımcıdan idrar numuneleri alındı. Araştırmacılar bu numunelere, farklı metabolit sinyallerin türleri ile konsantrasyonlarını ölçmek üzere Nükleer Manyetik Rezonans teknikleri uyguladı. Bu, örneğin yüksek glikoz seviyelerinin belirlenmesine yardımcı olabilir.

Kapsamlı veri madenciliği çalışmalarına rağmen, sadece numune verilerinden hareketle hangi katılımcıların ROP grubuna dahil olduğunu belirlemek veya öngörmek mümkün olmadı. Araştırmacılar, ROP ve AFF gruplarının ekonomik durumunun sağlıklı yeme açısından tek belirleyici olmadığını varsaymaktadır. Katılımcılar arasındaki herhangi bir farklılık kişisel kalıtsal yapıyla, beslenme düzeniyle, yaşam tarzıyla veya ülkeyle ilişkilidir.

İdrar numunelerine uygulanan moleküler parmak izi tekniği ile katılımcılarla yapılan gıda tüketim sıklığı

anketlerinden elde edilen bilgilerden oluşan İtalyan veri kümesi üzerinde daha derin istatistik analiz yapıldı. Araştırmacılar deniz mahsulleri gibi balık içerikli yiyeceklerin tüketiminin ROP ve AFF grupları arasında farklı olma eğilimi gösterdiğini ve D vitamini dahil balıktan alınan besin maddelerinin eşit olmayan bir dağılımı olduğunu belirlediler. Ayrıca kızarmış tavuk, hindi, meyve suları ve hardal gibi ürünlerin tüketimi ROP grubunda yüksekken, AFF grubu daha çok beyaz ekmek, balık, dana eti, tavşan, enginar, salatalık ve brokoli yiyordu.

Daha derin analizler beslenme alışkanlıklarındaki bazı farklılıkların daha iyi belirlenmesini sağladıysa da, 'bilinmeyen denegin' hangi gruba ait olduğu bu analizler sonucunda doğru tahmin edilemedi. Yakın gelecekte, geliştirilmiş veri madenciliği nüfus grupları arasında ince farklılıkları ortaya çıkarabilir.

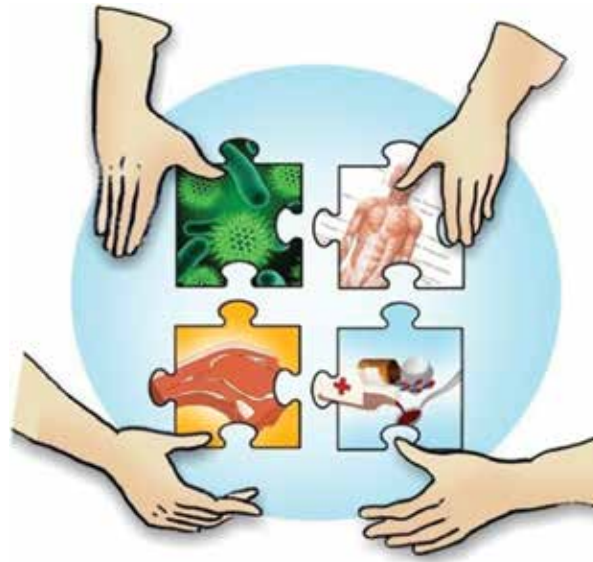
Kötü beslenme düzenleri herkes için bir endişe kaynağıdır

ROP gruplarının eksiklikleri ile aşırı tüketim alışkanlıklarını, ulusal besin önerileri ile bu sorunları ortadan kaldıracabilecek yiyecekleri karşılaştırmak üzere, CHANCE konsorsiyumu dahilindeki beş araştırma enstitüsü, bir anket aracılığıyla beslenme üzerine bir araştırma gerçekleştirdi. Bu araştırma Finlandiya, Litvanya, İtalya, Sırbistan ve Birleşik Krallık'tan 1.290 katılımcıyla gerçekleştirildi. ROP grubu ile kontrol grubunun beslenme düzeni eğilimleri karşılaştırıldı.

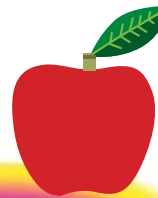
Araştırmacılar iki grup arasındaki en önemli farklılıkların sebze ve meyve tüketiminde olduğunu buldular. Ayrıca daha düşük gelir grubundaki ortalama bir bireyin bisküvi, kek ve çikolata gibi 'tatlı' atıştırmalık tüketiminin bu ürünlerin yüksek fiyatı nedeniyle daha az olduğu görüldü. ROP grubu kontrol grubuna göre daha az mineral, vitamin ve özellikle demir ile lif tüketmesine rağmen, besin alımının ulusal olarak önerilen miktarlarla karşılaştırılması, beslenmeyle ilgili sorunların her iki grupta da ortak olduğunu ve kişilerin gelirlerinden bağımsız olduğunu vurgulamıştır. Araştırmacılar CHANCE yiyeceklerinin sadece ROP gruplarında değil nüfusun daha geniş bir kesiminde de yetersiz beslenmeyi önleyebileceğini belirtmektedir.

AB tarafından finanse edilen CHANCE projesi (Yoksulluk riski bulunan nüfus gruplarının sağlığını iyileştiren makul fiyatlı, beslenme açısından doğru ve elverişli gıdaların üretimi için düşük maliyetli teknolojiler ile geleneksel malzemeler) Avrupa Birliği'nin araştırma, teknolojik gelişim ve ispata ilişkin Yedinci Çerçeve Programından mali destek almıştır. (Hibe Anlaşması n° 266331)

Kaynak: EU-funded CHANCE project develops new foods that are tasty, more nutritious and cheaper to manufacture

CHANGE FOOD

SAĞLIKLI YEM, SAĞLIKLI CİVCİV

- **Dünyada giderek artan besin ihtiyacını karşılamak için kanatlı endüstrisinde de üretim performansı ve verimlilik çalışmaları artmaktadır. Bununla beraber hastalık kontrolü, koruma, daha iyi management yöntemleri ve halk sağlığı günümüz kanatlı yetiştiriciliğinin üzerinde çalıştığı 4 temel konuyu oluşturmaktadır.**

Hastalık kontrolü ve koruma açısından kontrollü antibiyotik kullanımı ve aşılama üzerinde titizlikle durulurken halk sağlığı açısından alternatif verim destekleyicileri önem kazanmıştır.

Kanatlılarda alternatif verim destekleyicileri ve özellikle probiyotikler bu anlamda öne çıkmış ve kullanımları giderek artmaktadır. Antibiyotik olmadığı halde özellikle sindirim sistemi patojenleri ile mücadelede probiyotikler oldukça önemlidir.

- **Probiyotikler yaşamsaldır.**

Kanatlıların performansları artarken sindirim sisteminin metabolik faaliyetleri (asit, enzim, bağırsak florası) bu performans artışı karşılamanın gerisinde kalmıştır. Kanatlılar çevre koşullarına ve patojenlere eskisinden daha da duyarlı hale gelmişlerdir.

Bunun sonucunda eskiden bu kadar problem olmayan bakteriyel ve viral hastalıklar salgınlara ve büyük ekonomik kayıplara neden olmaya başlamıştır. Halk sağlığı açısından büyütme faktörlerinin yasaklanması ve antibiyotik kullanımının sınırlandırılması, kanatlılarda metabolizmayı desteklemek ve hastalıklardan korumak için alternatif verim destekleyicilerinin (Prebiyotik, Probiyotik, Enzimler, Asitler ve Bitki özü Ekstratları) kullanımını artırmıştır.

DOĞAL BAĞIRSAK FLORASI

Civcivler kuluçkadan çıktıktan sonra kısa bir süre (2-5saat) için bağırsak pH 'sı 5.5-6.0 arasında değişen, patojen mikroorganizmalardan arı steril bir sindirim kanalına sahiptir.

Laktobasiller kursak epitel hücreleri üzerinde yaşamın ilk gününden itibaren çoğalmaya başlar. Ancak ana ile yakın temasta bulunamayan civcivlerde ananın salya ve dışkılarındaki floradan yararlanılamadığından bu üreme sınırlı olmaktadır. Bu durum patojen mikroorganizmaların sindirim kanalına yerleşmeleri için oldukça uygundur.

Eğer kursak epiteli üzerinde yeterli Laktobasil suşları olsa bu yararlı flora hem E.coli'nin epitel hücrelerine kolonize olmalarını engeller; hem de yemlerle alınan nişasta partikülleri üzerine yapışarak salgılandıkları laktik asit ve enzimlerle bağırsak pH'sının 4.5 ve altına çekerek E.coli'nin üremesini baskılayarak ilk haftadaki koli enfeksiyonlarını azaltır.

Sağlıklı hayvanların bağırsak kanalında mikroorganizmalar sabit ve denge halinde bulunurlar. Normal bağırsak florasında 400 türden fazla mikroorganizma bulunmaktadır.

Toplam sayı 10⁹ CFU kadardır.

Bağırsak florasının % 90 popülasyonu:

Laktik asit üreten; Laktobasiller, Bifidobakterium, Fusobakterium türlerinden oluşur.

Bağırsak florasının % 10 popülasyonu:

Enterokoklar, Stafilokoklar, E.coli, Clostridium türlerinden oluşur.

Doğal bağırsak florasını olumsuz etkileyen koşullar oluştuğunda bu denge bozulur. Laktobasillerin oranı hızla azalır ve patojenlerin oranı hızla artarak kanatlı enfeksiyonlara açık hale gelir.

Doğal bağırsak florasını olumsuz olarak etkileyen koşullar nelerdir?

- **Ana ile direk temasın kesilmesi**

Türe özgün doğal flora, doğumdan sonra anası ile aynı ortamda yetişen canlılarda yeterli sayıda yararlı mikroorganizma içerir.

Ticari amaçlar için yetiştirilen civcivlerde, doğal flora yeterli sayıda yararlı mikroorganizma içermez.

Civcivlerde buna bağlı olarak hem sindirim faaliyetleri ve rekabete dayalı dışlama (Competitive Exclusion) yeterli düzeyde gerçekleşemediğinden canlı patojenlere karşı savunmasızdır.

- **Antibiyotik Tedavisi**

Antibiyotikler önerildikleri hastalıkların tedavisinde faydalı ürünlerdir. Ancak hastalığı tedavi ederken patojen mikroorganizmaların yanında flora için yararlı mikroorganizmaları da öldürürler. Bu durum bağırsak florası içeriğini uzun süre olumsuz yönde etkiler.

Antibiyotik tedavisi ile canlılar bir yönden desteklenir. Diğer yandan antibiyotikler, sindirim faaliyetlerini destekleyen yararlı mikroorganizmaları yok ederler. Yemden yararlanmanın yetersiz düzeyde olmasına neden olurlar ve ileri günlerde canlıyı patojenlere karşı savunmasız kılarlar.

- **Ve Stres...**

Kanatlılar dış etkilere diğer canlılara oranla daha hassastırlar.

• Ani ısı değişiklikleri (15 derecenin altında ve 25 derecenin üstünde strese girerler),

• Aşılamalar,

• Yem ve yem hammaddelerinin değişikliği kanatlılarda yoğun stres'e neden olur.

Normal villus görünümü

Stres altında villusların görünümü

Stres Merkezi Sinir Sistemini uyarak adrenal medüladan Epinefrin ve Norepinefrin salgılanmasına neden olur. Epinefrin vücut rezerv-

lerindeki protein ve yağlardan glikojenezis yolu ile hazır enerji kaynağı glikojeni glikoz'a dönüştürerek vücudu stresin olumsuz etkisi olan vücut direncinin kırılmasına karşı korur.

Eğer stres devam ediyorsa kortikosteroid salgısı çok artar ve vücut et, süt, yumurta verimi gibi faaliyetlerini azaltarak enerjiyi yaşamsal faaliyetler olan solunum, kan dolaşımı, vücudun soğutulması faaliyetlerine kaydırır.

Kortikosteroidler Laktik asit üreten Laktobasillerin enerji kaynağı olan Müsin maddesinin üretilmesini azaltır. Müsin aynı zamanda sindirim kanalı mukozalarını kayganlaştırır. Patojenlerin mukozaya tutunmalarını engeller. Buna bağlı olarak, yeterli besin kaynağı bulamayan Laktobasillerin sayıları azalır. Laktobasillerin azalması ile laktobasillerin sentezlediği ve sindirime destek olan asit ve enzimler de azalacağından; yemden yararlanma azalır, performans düşmeye başlar, direnç azalır ve enfeksiyon riski artar.

Buna bağlı ilk tepki et ve yumurta veriminde düşüş ve kırık yumurta oranında artış olarak belirir.

• **Probiyotiklerin kullanılmasında en etkili sonuç;**

Stres altındaki kanatlılara ve antibiyotik tedavisinden sonra uygulandığında, eksilen floranın yerine konulması ile elde edilmektedir.

Probiyotikler nasıl etki ederler?

1- Rekabetçi Dışlama (Competitive Exclusion)

Probiyotik mikroorganizmalar bağırsak villuslarına tutunarak patojenlerin bağırsak duvarına kolonize olmasına engel olurlar.

2- Asit (laktik; asetik, formik, suksinik asit) salgılayarak

Bağırsak pH'sını 6.0 seviyesine kadar düşürerek oluşan asidik ortamda patojen mikroorganizmaların üremesini engeller.

Ayrıca, Laktik asit soya ,buğday, arpa da bulunan oligosakkaritlerin parçalanmasını artırarak sindirimlerini kolaylaştırır; yemden yararlanmayı artırır.

3- İmmun sistemi desteklerler. Probiyotik mikroorganizmalar lenfosit aktivitesini yükseltir, antikor üretimini düzenler, fagosit hücrelerini ve antijen spesifik hücrelerini aktive ederler.

Ortamda az sayıda patojen olduğundan peritonel makrofajların salgıladıkları enzimler serum protein seviyesini yükselterek Ig A'nın yükselmesini sağlar. Bunun sonucunda aşı titresi yüksek çıkar.

4- Enzim (Proteaz, Lipaz, Pektinaz, Amilaz, Ksilinaz, Betaglukan) salgılayarak;

a) Mineraller emilime hazır hale gelir

b) Nişasta olmayan polisakkaritleri , oligosakkaritleri, selüloz, pektin ve hemiselülozu parçalar

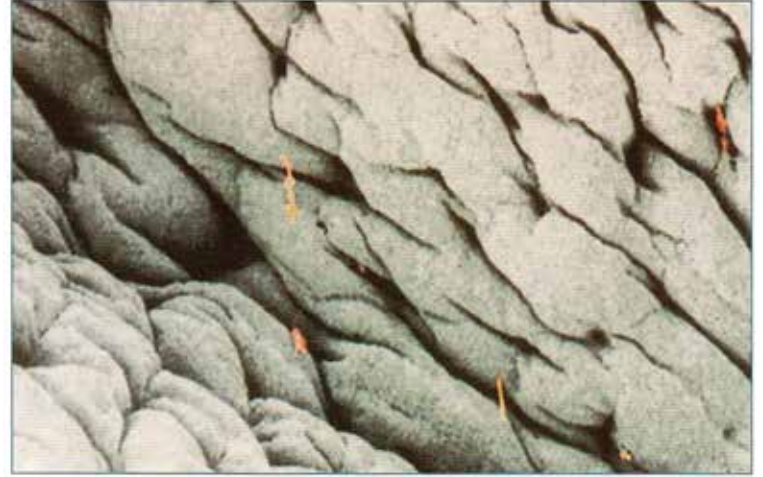
c) Tüm yağların sindirimini kolaylaştırırken

d) Viskoziteyi düşürüp altlığın kuru olmasını sağlar

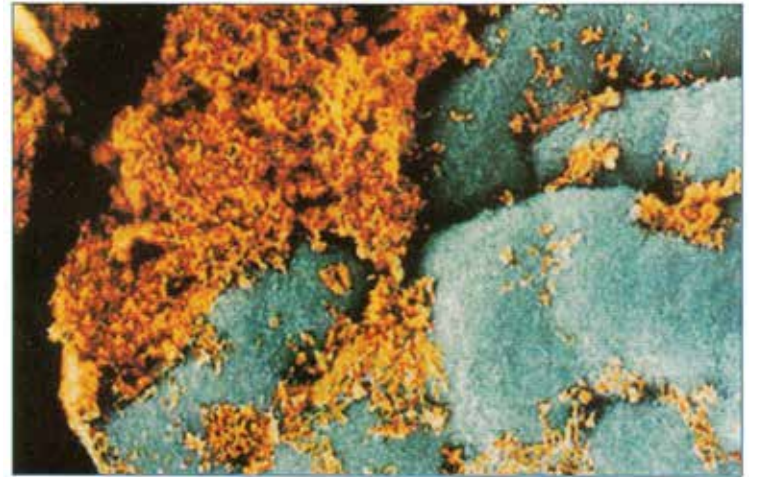
e) Yağ asitlerinin parçalanmasını sağlayan asetati sentezlerler.

5- B vitaminlerini sentezlerler.

6- Laktobasillerin ürettiği Bacteriocin antibiyotik etkisine sahiptir. Patojenlerin üremesini kısmen engeller.

Steril bir flora sahip olan bir günlük civcivin, sekum'unun elektron mikroskopundaki görüntüsü

Probiyotik verilmiş kanatlı bağırsağının 24 saat sonra yararlı mikroorganizmalar ile kaplanmış hali

Etkin bir Probiyotikte bulunması gereken özellikler nelerdir?

Probiyotik içinde bulunan mikroorganizmalar; bağırsak mikrobiyal dengesinin devamındaki rolünü yerine getirmek için bazı kriterlere sahip olmalıdır.

1- Hayvanların ince bağırsağından izole edilmiş ve laboratuvar koşullarında doğal olarak üretilmiş olmalıdır.

2- Dış ortamlardan; ısı, nem ,mide asitleri, safra, lizozim enzimler ve minerallerden etkilenmesini önlemek için protein kılıf veya mikro kapsülle kaplanmış olmalıdır.

3- Bağırsaklarda vücut ısısının etkisi ile inaktif olan dondurulmuş formdan aktif canlı forma dönüşebilmesi ve hızla üreyebilmesi için probiyotiğin üretilmesi sırasında mikroorganizmalarının genç veya erişkin olan formlarının seçilmesi gereklidir.

4- Minimum etkili günlük doz olan 1 gram üründe 10⁸ – 10⁹ CFU toplam mikroorganizma içermelidir.

5- Suya veya yeme katılmadan önce ve sonrasında stablitesini korumalıdır.

Referanslar: World poultry No: 6 volume 16. P.43 2000

R.Fuller. Probiotics applications and aspects volume 2 1997

Ref. Ewing, W.N. and Cole, D.J.A. (1994). The Living Gut. Context. p19.

Novartis Hayvan Sağlığı, www.novartis.com.tr

Protexin ile Daha yüksek performans

- Daha iyi FCR¹
- Daha az ölüm oranı²
- Daha güçlü kemik yapısı³
- Isı stresinin etkilerinde azalma⁴

Protexin, yüksek miktarda ve çok suşlu probiyotik bakteri içeren bir yem katkısı olup 90°C'de 3 dakikaya kadar peletleme ısısı ve düşük asitlik derecelerine dayanıklılık gösterir.

Protexin ile hayvanlarınızın doğal savunma mekanizmalarını güçlendirirken verimlerini artırın.

1. Zakeri, A. ve Kashefi, P. 2011.
2. Ticari saha çalışma sonuçları, 2007.
3. Ziaie, H. et al. 2011.
4. Sohail, M. U. et al. 2010.

Protexin®

 NOVARTIS
ANIMAL HEALTH

OBEZİTE, DAVRANIŞ VE YAŞAM TARZI RAHATSIZLIKLARI ÖNLENECEK

- AB tarafından finanse edilen proje, bağırsak mikrobiyomunun sağlık ve sağlıklı yaşam üzerindeki etkilerini incelemektedir.

İnsan bağırsağındaki mikropların, vücudun besinlerden alınan enerjiyi özümseme becerisini ve beyin fonksiyonlarını etkilediği bilinmektedir. Avrupa Birliği'nden mali destek alan My New Gut projesi obezite ile davranış ve yaşam tarzıyla ilişkili rahatsızlıkları önlemeye yardımcı olabilecek diyetel müdahaleleri araştırıp geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Bağırsak mikrobiyotası ve sağlık

Halihazırda, bağırsak mikrobiyomunun sağlık ve sağlıklı yaşam üzerindeki rolünün detaylı şekilde anlaşılmasına yönelik bir eksiklik bulunmaktadır. Bağırsak mikrobiyomu konusunda derin bilgi, diyetel müdahalelerin geliştirilmesini ve böylece bağırsak mikrobiyomunun işlevlerinin daha iyi kontrol edilebilmesini sağlayabilir. Bu sayede, hem beslenme düzeniyle ilişkili olan hem de davranışsal bozukluklar önlenabilir.

Bağırsak mikrobiyotası insan bağırsağında yaşayan mikrop popülasyonudur. Çok sayıda kanıt, bağırsak mikrobiyotasının ve onun genomunun (mikrobiyom) insan gelişimi ile fizyolojisi üzerinde bir rolü olduğu görüşünü desteklemektedir. Mikrobiyomla ilgili işlevler birçok yaşam tarzı faktörüne bağlıdır. Bu faktörler kişinin hem sağlık durumunu hem de diyet ve beyinle ilgili düzensizliklerin gelişme riskini belirlemeye yardımcı olur. Bu faktörler arasında kişinin beslenme düzeni, yeme alışkanlıkları ve hatta bebeğin doğum şekli vb. bulunmaktadır. Yaş ve cinsiyet de rol oynar. Bu faktörler bağırsak, beyin ve örneğin karaciğer, pankreas ve yağda bulunan ilgili dokuların iletişimi ile işlevini etkileyebilir.

MyNewGut projesinin amaçları

MyNewGut projesi (www.mynewgut.eu) temel insan mikrobiyom biliminde elde edilen bulguların, halkın daha sağlıklı yaşam tarzlarını benimsemesini teşvik etmek amacıyla kullanılmasını sağlayacaktır. Bu, 2013 yılının Aralık ayında başlayan beş yıllık bir projedir. MyNewGut dört ana alanda mikrobiyomun insan sağlığı üzerindeki rol ve etkisine dair soruları ele alacaktır:

1. Bağırsak mikrobiyomunun rolünün, besin maddesi metabolizmasının belirli bileşenlerinin ve enerji dengesinin araştırılması.
2. Hamilelik ve bebeğin gelişimi sırasında, çevresel faktörlerin bağırsak mikrobiyomu üzerindeki etkisinin ve bunun beyin, bağırsıklık sistemi ile metabolik sağlık üzerindeki tesirinin anlaşılması.
3. Spesifik bağırsak mikrobiyomu bileşenleri ve bunlarla ilişkili metabolik bozukluklar ile yemek yeme bozukluklarının belirlenmesi.
4. AB gıda sektörüyle işbirliği içinde, metabolik ve beyinle ilgili

bozukluk riskinin azaltılması amacıyla, bağırsak ekosistemini hedefleyen yeni gıda bileşenleri ile gıda prototiplerinin geliştirilmesi.

MyNewGut projesi, sıkı bir şekilde kontrol edilen epidemiyolojik (popülasyondaki vakaya, dağılıma ve hastalığın kontrolüne bakan) ve insan müdahaleli araştırmalar (belirli bir tedavi veya önleyici yöntemin test edilmesi) aracılığıyla amaçlarına ulaşacaktır. Bu, bağırsak mikrobiyotası ve bağırsak mikrobiyomunun diyetle ne kadar değişebileceğine dair anlayışımızı geliştirecektir. Büyük ölçekli teknolojiler ve sayısal teknikler de kullanılacaktır.

MyNewGut araştırmasının öngörülen sonuçları

MyNewGut projesi, beyin, bağırsağın ve bunlarla ilişkili dokuların gelişimi ile işlevinde bağırsak mikrobiyomunun rolüne dair güçlü bilimsel kanıtlar sağlamaya odaklanmıştır. Projenin sonuçları üç kategoriye ayrılmaktadır: bilimsel bilginin, kamu sağlığıyla ilgili önerilerin ve sektördeki yenilikçilik ile rekabetçiliğin geliştirilmesi.

MyNewGut, tüketilen yiyeceklerin metabolizmasını ve enerji dengesini düzenleyen bağırsak mikrobiyomunun metabolitleri (normal metabolizmanın ürünleri olan) ile bileşenleri tanımlayarak bilimsel bilgiyi arttırmayı planlamaktadır. Proje ayrıca stres gibi rahatsızlık riskleri üzerinde etkili olan bağırsak mikrobiyomu, insan vücudu ve yaşam tarzı faktörleri arasındaki etkileşimleri de araştıracaktır. Çocukluk ve yetişkinlik gelişiminde bağırsak ile beyin etkileşimlerinin etkisi de ayrıca incelenecektir. Bu sağlam bilimsel kanıt ve bilgi halk sağlığıyla ilgili önerileri iyileştirecektir.

Ayrıca, projeden elde edilen bilgiler, tüketicilerin sağlığına potansiyel faydaları olan yeni gıda ürünlerinin üretilmesinde kullanılabilir. Bilimsel verilerin üretilmesi, sektörel inovasyona destek olarak sağlık beyanı onaylarına katkıda bulunacaktır.

MyNewGut konsorsiyumu

MyNewGut projesi, 15 ülkeden 30 ortak olan ve İspanyol Ulusal Araştırma Konseyi'nden (CSIC) Dr. Yolanda Sanz tarafından yönetilen birden çok akademik disiplinli bir araştırma konsorsiyumudur. Proje AB ve AB dışı ülkelerden beyin araştırması, hesaplama dayalı modelleme, immünoloji, mikrobiyoloji, beslenme, fizyoloji ve metagenomik ile metabolik gibi omik-teknolojiler alanındaki uzmanları bir araya getirmektedir.

MyNewGut projesi (Beslenme düzeni ile ilişkili hastalıklar ve davranışlarla mücadele etmek üzere devreye alınan mikrobiyomun enerji dengesi ve beyin gelişimi/işlevi üzerindeki etkisi) Avrupa Birliği'nin araştırma, teknolojik gelişim ve ispata ilişkin Yedinci Çerçeve Programından mali destek almıştır. Hibe Anlaşması no: 613979.

Kaynak: EU-funded MyNewGut project looks at gut microbiome's influence on health and well-being

Kanatlı Beslemede Yeni Bir Marka Doğuyor:

NUTRICENTRUM *animal feeding*

• Sen Tarım ve Sanayi A.Ş. , Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı N.Serdar Paçalı Nutricentrum' un hedeflerini bizlere şu şekilde aktardı

Avrupa Birliği Uyum sürecimizde Gıda Güvenliği uygulamalarının da “Yem Güvenliği Standartları” zincirin her bir halkasının önemli olduğu gerçeğini ortaya koymaktadır.

1997'den beri hayvancılık sektöründe Kümes Takibi, Hijyen Kontrol ve Takibi, Kayıt Kontrol, Yem Hammaddelerinin Kontrolü ve önemli zincir halkası Yem Rasyonu Oluşturma ve Takibi ile Sen Tarım ve San. A.Ş. çok yönlü bir bakış ile sektörde varlığını kanıtlamış bir firma ayrıcalığını ortaya koymuştur. Yem katkı maddelerindeki uzun yıllar oluşmuş deneyim ve tecrübelerini de 2013 yılı itibarı ile Türkiye'de NUTRICENTRUM Animal Feeding, markasıyla kanatlı, balık ve ruminant sektörüyle paylaşacaktır.

Bildiğimiz gibi çözüm ortağı olmak tek bir yöne odaklanarak olmadığı gibi birçok yönden bakıp farklı yorumlarla sonuca odaklanmak olduğu bir gerçektir. Soruna bir çok açıdan yaklaşip çözüm üreterek siz değerli sektör ortaklarımızın yanınızda olmayı hedef edindik.

Yüksek nitelikli ve deneyimli profesyonellerin yer aldığı NUTRICENTRUM Animal Feeding, ekibi, özellikle HAYVAN BESLEME alanında odaklanmıştır. Dünyanın birçok yerindeki uzmanlar ile işbirliği içinde olup, hızlı büyüyen ve gelişmekte olan hayvan besleme alanında global ihtiyaçları karşılamak için yeni konseptler geliştirmektedir ve geliştirmeye devam edecektir. Bu merkezi destekleyen ekibin arkasında;

- Değişik teknolojilerle üretim yapan yem katkı üretim tesisi
- Veteriner ecza deposu
- Yem fabrikası
- Yem ve yumurta analiz laboratuvarı
- Yumurta üretim tesisi ve deneme kümesleri
- Veteriner Akademi AR-GE merkezi bulunmaktadır ve dünyanın

bir çok ülkesine üretim yaparak ve tedarikçi noktasında önemli bir rol oynamaktadır.

Bildiğiniz gibi, gerek kanatlı sektöründe gerekse diğer sektörlerde doğru ürün sunmanın arkasında ciddi bir ekip ve çalışmanın yattığı kaçınılmazdır.

NUTRICENTRUM Animal Feeding, özel moleküller ile formülasyonları doğrulanmış; etkinlik, güvenlik ve stabil olarak hazırlanan ürünlerle yüksek gereksinimleri karşılayarak optimize edilmiş sıradanlığın dışında yeni ürünlerle bir ürün grubu sunmaktadır ve sunmaya devam edecektir.

Türkiye'de Hayvancılık Sektörünün gittikçe büyümesiyle yeni adımlar atılmaktadır. Bu adımları atarken NUTRICENTRUM Animal Feeding olarak geniş bir teknik kadro ile sizlerin yanında olmayı kendimize görev edindik.

Sen Tarım ve San. A.Ş. / NUTRICENTRUM Animal Feeding, 2014 yılında Hollanda menşeli FRAMELCO firması ile distribütörlük anlaşmasını imzalamıştır.

Yüksek nitelikli ve deneyimli profesyonellerin yer aldığı FRAMELCO; yeni teknoloji (NANO TEKNOLOJİ) ve farklı ürünlerle yem katkı sektöründe başarılı bir firma ayrıcalığını taşımaktadır. Dünya genelinde hayvancılık sektöründe; yem katkı alanında sunmuş olduğu ayrıcalıkları siz değerli sektör ortaklarıyla Sen Tarım A.Ş'nin bir markası olan Nutricentrum markasıyla paylaşacaktır.

İspanya'da yıllardır faaliyet gösteren Lamons Laboratories ile Türkiye pazarı için sıvı aminoasit+vitamin ürünleri konusunda anlaşma imzalanmıştır. Lamons Laboratories üretmiş olduğu kaliteli ürünleri ile sadece İspanya'da değil Türkiye'de dahil olmak üzere birçok pazarda kendisini kanıtlamış bir firmadır. Lamons Laboratories ürünleri önümüzdeki süreçte Sen Tarım ve Sen Ecza Deposu ve kanalları ile tüm Türkiye pazarındaki değerli müşterilerimizin hizmetine sunulmaya başlanacaktır.

Avusturya 'da yıllardır faaliyet gösteren doğal yem katkı ürünleri konusunda uzmanlaşan ve birçok ülkede disbri-törlüğü bulunan 3A Agrovit Animal Health firmasının Türkiye disbri-törlüğü 2012 yılında imzalanmış olan anlaşma ile SEN TARIM firmasına verilmiştir. 3A Agrovit ürünleri önümüzdeki süreçte daha öncede olduğu gibi Sen Tarım ve Nutricentrum ile tüm Türkiye pazarında satışı yapılacaktır.

Şu anda Avusturya dahil 10dan fazla ülkeye aktif olarak Yem Katkı maddeleri ihraç ediyoruz. Hedefimiz 2015 yılının sonuna kadar ülke sayımızı 20 e çıkararak Yem Katkı İhracatında söz sahibî firmalar alar arasına girmektir.

Nutricentrum ile amacımız hayvancılık sektöründeki problemleri, en doğru biçimde analiz ederek en kısa zamanda ve en düşük maliyetle çözmektir. Nutricentrum müşteri odaklıdır ve hep öyle kalacaktır, bizim için herşey den önce müşterimizin memnuniyeti gelmektedir.

Nutricentrum olarak önümüzde gerçekten zorlu bir yol var, işimizin çok zor olduğunu biliyoruz. Sektördeki rakiplerimizi tanıyoruz, hepsi de belli yerlere gelmiş kaliteli ve saygın firmalardır. Ancak amacımız bu saygın firmalar arasında, kendimize Sektör genelinde bir yer edinmektir, bunun içinde var gücümüzle çalışıp 2015 yılı hedeflerimizi tutturmaya çalışacağız..

Hedeflerimizi gerçekleştirmek için , bu sene Fabrikamıza yatırım yaparak ikinci üretim hattımızı devreye sokmuş bulunmaktayız. Ayrıca bu sene içinde ikinci binamızın inşaatına başlamak istiyoruz. Hedefimiz yurt içi ve yurtdışında Yem Katkı üretimi ve satışında söz sahibi firmalar arasına girmektir, bu hedefimize ulaşmak için yatırımlarımız aralıksız devam etmektedir.

Çünkü,sonuç odaklıyız...

22.Yılımızda Hayvan Besleme alanında,
sizden aldığımız destek ile yeni bir markamız doğuyor.

NUTRICENTRUM
animal feeding

TARIM VE SANAYİ A.Ş.

NUTRICENTRUM bir SENTARIM SAN. ve A.Ş.
markasıdır.
www.sentarim.com.tr
www.nutricentrum.com

Hayvan Hastalıklarının Gıda Güvenliği Üzerindeki Potansiyel Etkileri

- **Gıda üreten hayvanlarda herhangi bir hastalık mihrakı ortaya çıktığında, halkın gıda güvenliğiyle ilgili endişeleri artar. Ancak, bu hastalıkların bazıları insan gıda zincirini ya çok az etkiler, ya da hiç etkilemez. Diğer hastalıklar kuşkusuz gıdalla bulaşan hastalıklar açısından potansiyel bir risk taşır, ancak bu hastalıkların insan sağlığı üzerindeki etkileri, hayvan sağlığına yönelik kontrol tedbirlerinin gıda hijyen uygulamalarıyla birlikte yürütülmesiyle en aza indirgenebilir.**

Zoonozlar, hayvandan insana geçebilen bulaşıcı hastalıklardır. Bu süreçte bakteriler, virüsler, toksinler, parazitler gibi çeşitli enfeksiyöz etkenler ve sığırlarda süngerimsi beyin hastalığından (BSE) sorumlu olduğu düşünülen prion proteini gibi "alışılmıştan dışındaki" diğer etkenler yer alabilir. İnsanlar zoonotik hastalıklara çeşitli yollarla yakalanabilirlerse de, gıda ve su yoluyla gerçekleşen bulaşmalar hem gelişmekte olan hem de gelişmiş ülkelerde önemli birer hastalık nedenidir ve bu bulaşmalar özel olarak dikkat çekmektedir.

Gıdada kontaminasyon nasıl gerçekleşir?

Zoonotik patojenler gıdalara çeşitli yollarla yerleşebilir. Bir hayvan belirli bir hastalığa yakalandığında, bu hayvanın eti ve sütü dâhil dokuları gıda zincirine girmesi halinde insanda hastalığa neden olabilecek potansiyel kaynaklardır.

Ancak, zoonotik patojenlerle enfekte olan hayvanlar, klinik hastalık belirtilerini çok hafif sergileyebilir ve hatta hiç sergilemeyebilir. Bu "taşıyıcı" hayvanların çiftlikte veya kesimhanede tespiti daha güç olduğundan, eradikasyon süreci daha da güçleşir. Bu organizmaların birçoğu, sağlıklı hayvanların bağırsak yollarında yaşar ve ortamın veya sağılan süt veya tavuktan alınan yumurta gibi ürünlerin dışıyla kontaminasyonu ile insanlara geçebilir. Buna ek olarak, karkas kesimden sonra az miktarda bağırsak içeriğiyle kontamine olabilir ve bu kontaminasyon çiğ ette gözlemlenebilir.

Kontamine ürünle saklama veya hazırlık sırasında doğrudan veya insanlar, çalışma yüzeyleri, aletler veya diğer nesneler aracılığıyla dolaylı olarak temasa giren diğer gıdalarda ise çapraz kontaminasyon oluşur. Hayvan dışılarıyla kontamine arıtılmamış suyla sulanmış veya yıkanmış meyve ve sebzeler de insanlar için hastalık kaynağı olabilir.

Kontrol tedbirleri

Gelişmiş ülkelerde, gıda yoluyla bulaşan patojenlerle bağlantılan potansiyel riskler, hayvan sağlığına yönelik sıkı tedbirlerin uygulanmasıyla en aza indirgenmektedir. Bu tedbirlerle, zoonotik hastalıkların hayvan varlığı içerisinde eradike edilmesi ve kontaminasyonu gıda tedarik zincirinin her aşamasında önleyerek, gıda güvenliğinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Örneğin, AB ülkeleri tüberküloz, brücelloz ve BSE dâhil olmak üzere, belirli hayvan hastalıklarına yönelik test ve kontrol uygulamalarını kapsayan sağlam bir sistemi yürürlüğe koymuş olmak zorundadır. Enfekte olan hayvanlar kesime tabi tutulduğu gibi, bunlarla temas etmiş olan hayvanların hareketlerine kısıtlamalar getirilmektedir. Enfekte hayvanların insan tüketiminde kullanılması da ilgili düzenlemelerle engellenmektedir. Örneğin, meme enfeksiyonu geçiren ineklerden sağılan süt satılamaz ve süt işleme tesisine gönderilemez. Kesimhanelerde, tüm hayvanlar tesise girişine izin verilmeden önce veteriner muayenesinden geçirilmek zorundadır. Kesim süreci boyunca, eğitilmiş personel tarafından karkasta herhangi bir hastalık belirtisinin tespiti için et muayene prosedürleri gerçekleştirilir. Tabii ki, bu prosedürler sonucunda herhangi bir anormal sonucun elde edilmesi halinde, ilgili karkasın ileriki işlemlerden geçirilmesine izin verilmez.

Çiftlikten sofraya tüm gıda üretim süreci boyunca, kritik noktalarda gıda hijyen standartları da uygulanır. AB'de, gıda güvenliği düzenlemelerinin uygulanmasıyla ilgili kontroller, Gıda ve Veteriner Ofisi'nden gelen denetçiler tarafından yürütülür. Denetçiler, AB içinde ve dışında bulunan üretim işletmelerinde, kesimhanelerde ve işleme tesislerinde yerinde kontroller gerçekleştirir.

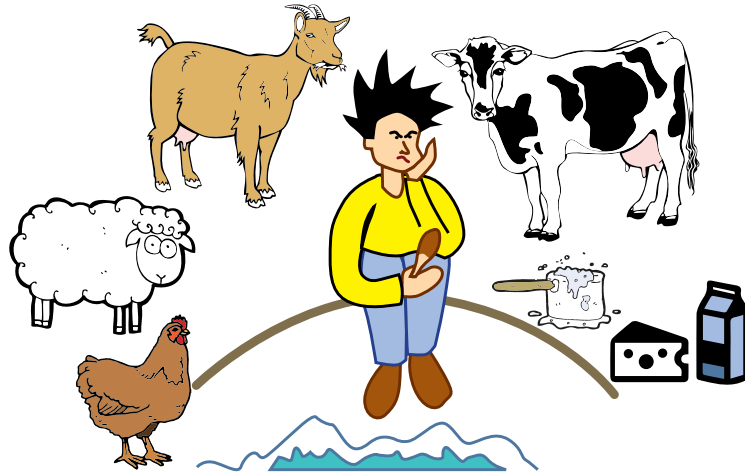
Ortak sorumluluk

Gıda güvenliği, çiftlikten sofraya sürecin bütününde yer alan herkesin ortak sorumluluğudur. Gıda güvenliği satış noktasına kadar ilerleyen gıda zincirinin başından sonuna kadar yüksek bir öncelik olarak ele alınsa da, gıda güvenliği ve hijyen tedbirlerinin evde saklama, işleme ve hazırlık aşamalarında gözetilmesi daha da önemlidir. Bu nedenle, tüketiciler de evde gıda güvenliğini sağlamak konusunda sorumluluğa ortak olur. Bu bağlamda, tüketiciler gıda yoluyla bulaşan hastalık riskini birkaç basit adımla en aza indirebilir. Bu adımlar, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nin "Daha Güvenli Gıdanın

Beş Anahtarı" başlıklı stratejisine göre özetlenebilir:

- Yemek hazırlama alanlarını ve ekipmanlarını temiz tutun ve yemeği yapmaya veya yemeye başlamadan önce ellerinizi iyice yıkayın.
- Çiğ ve pişmiş besinleri hem saklama hem de hazırlama aşamalarında birbirinden ayrı tutun.
- Tehlikeli mikroorganizmaları yok etmek için, eti 70°C'nin üzerindeki sıcaklıklarda iyice pişirin.
- Mikroorganizmaların üremesini engellemek için, besinleri güvenli sıcaklıklarda - 5°C'nin altında veya 60°C'nin üzerinde - saklayın.
- Çiğ et ve süt, pastörize olmayan süt ve arıtılmamış su tüketiminden kaçınarak, güvenli su ve ham madde kullanın.

Kaynak: <http://www.eufic.org/article/en/artid/impact-animal-diseases-food-safety/>

Çiftçi aileler

Dünyayı besle, yeryüzünü önemse

Aile çiftçiliği ve küçük ölçekli çiftçilik küresel gıda güvenliği ile ayrılmaz şekilde bağlantılıdır. Aile çiftçiliği hem gelişen, hem de gelişmekte olan ülkelerde gıda üretimi sektöründe tarımın en etkin unsurlarından biridir. Çiftçi aileler, tarımsal girdiler ve destekler gibi üretim kaynaklarına daha az erişimleri olmasına rağmen yüksek üretim seviyelerini sürdürebilmek için arazilerini dikkatli şekilde yönetirler (birçok araştırma arazinin büyüklüğü ile üretim arasındaki ters orantıyı ortaya koymaktadır).

Aile çiftçiliği geleneksel gıda ürünlerinin korunmasına yardımcı olurken aynı zamanda dengeli beslenmeye ve dünyada tarımsal çeşitliliğin korunmasına ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımına da katkıda bulunur.

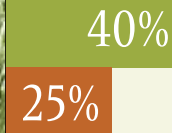
Yerel ekolojiler ve arazi imkanları konusunda hassasiyetle benimsenmiş bir anlayışın koruyucuları olan aile çiftçileri, bu bilgilerini kullanarak genellikle verimi veya değeri düşük olan arazilerde karmaşık ve yaratıcı toprak yönetimi tekniklerini uygulayarak verimliliği sürdürmektedirler. Arazileri hakkında sahip oldukları derin bilgileri ve farklı toprakları sürdürülebilir şekilde yönetme becerileri ile çiftçi aileler pek çok ekolojik sistem hizmetinin iyileştirilmesine katkıda bulunmaktadır.

Aile çiftçiliği, özellikle de sosyal korumaya ve toplumların refahına yönelik politikalarla desteklendiğinde yerel ekonomilerin canlanması için de bir fırsat olarak ortaya çıkmaktadır

Çiftçi ailelerin kırsal kesimle güçlü ekonomik bağları bulunmaktadır; özellikle de işgücünün önemli bir bölümünü hala tarım sektörünün istihdam ettiği gelişmekte olan ülkelerde çiftçi aileler istihdama önemli bir katkı sağlamaktadır. Buna ilaveten, aile çiftçiliğinin yarattığı gelir artışı yerel çiftlik dışı ekonomide, ev, eğitim, giyecek gibi harcamalarda kullanılır.

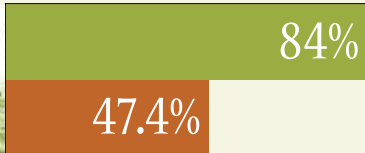
Aile Çiftçiliği: toprağın paylaşarak işlenmesine dayalı tarımsal üretim

Brezilya'da çiftçi aileler arazinin yüzde 25'inden daha az bir bölümünde çalışarak temel ürünlerin yaklaşık yüzde 40'ını üretmektedir.

Birleşik Devletler'de çiftçi aileler tarıma elverişli toplam arazilerin yüzde 78'inde çalışarak tüm tarım ürünlerinin – satış değeri toplam 230 milyar ABD\$ - yüzde 84'ünü üretmektedir.

Fiji'de çiftçi aileler arazinin yalnızca yüzde 47.4'ünde çalışarak tatlı patates, pirinç, manyok, mısır ve fasulye üretiminin yüzde 84'ünü sağlamaktadır.

Veriler ulusal Census verileri ile yapılan FAO hesaplamalarına dayanmaktadır.

DÜNYADAKİ ÇİFTÇİ AİLELER TEMEL VERİLER*

- 500 milyonun üzerinde aile çiftliği bulunmaktadır
- Çiftçi işletmelerinin %98'inden fazlasını oluşturmaktadır
- Arazinin %56'sında tarımsal üretimin asgari %56'sından sorumludurlar

*91 ülkeden alınan Census verilerine dayanmaktadır

Mutlak işletme sayısının ötesinde, çiftçi aileler aynı zamanda dünyadaki tarıma elverişli arazilerin önemli bir bölümünde çalışmaktadır: Bölgesel ortalamalar: Asya'da yüzde 85; Afrika'da yüzde 62; Kuzey ve Orta Amerika'da yüzde 83; Avrupa'da yüzde 68 ve Güney Amerika'da yüzde 18.

SÜRDÜRÜLEBİLİR PİRİNÇ

Bir milyondan fazla insan geçimini pirinç üretiminden sağlamakta ve 3.5 milyarın üzerinde insan günlük kalori ihtiyaçlarının asgari yüzde 20'sini pirinçten almaktadır. Aile çiftlikleri – özellikle Asya'da tarım üretiminin ana kaynağını teşkil etmektedir. Pirinç üretim sistemlerinde gıda güvenliği ve refah uzun zamandan beri hem pirinç hem de balık çeşitliliği ve bulunabilirliği ile ilişkilendirilmektedir. Geleneksel pirinç-balık sistemleri ve bu sistemlerin modern uyarlamaları balık üretimi ile birlikte yüksek pirinç verimi sağlamaktadır. Buna ilaveten, tarımsal kimyasalların kullanımının minimum düzeye indirilmesi ile yabani biyolojik çeşitlilik gelişme olanağı bulmuştur. Dolayısıyla, pirinç tarlaları – kuşlardan yengeçlere ve böceklerle kadar – zengin biyolojik çeşitliliği barındırmaktadır ve yağmur suyuyla beslenen en başarılı tropikal sistemlerden birisi olarak kabul edilmektedir.

Aile çiftçiliği nasıl güçlendirilir?

Çiftçi ailelerin açlıkla mücadelede ve gıda güvenliğinin sağlanmasında tam potansiyellerinin anlaşılabilmesi için onlara imkan sağlayan politika ortamına ihtiyaç vardır. Aile çiftçiliğinin tarım sektörüne katkısının daha fazla farkına varılması ve aynı zamanda bu katkıların ulusal diyaloga ve politikaya yansımaları da bu kapsam dahilindedir. Ülkelerin atması gereken ilk temel adım aile çiftçiliğinin ulusal tanımını açıkça ifade etmek ve çiftçilerin sağladıkları katkıları tanıyan ve sistematik olarak organize eden tarım sektöründen veriler toplamaktır.

Ulusal düzeyde aile çiftçiliğinin başarılı bir şekilde geliştirilmesi ve somut değişikliklerin ve sürdürülebilir gelişmenin sağlanması tarımsal ve ekolojik koşullar ve bölgesel özellikler; pazarlara erişim; arazi ve doğal kaynaklara erişim; teknoloji ve yayım hizmetlerine erişim; sosyo-kültürel koşullar; uzmanlık alanlarında eğitim olanaklarına erişim çiftçi ailelerini destekleyen politikalara müdahaleler gibi çeşitli faktörlere bağlıdır.

Çiftçi aileler büyük ve çok farklı bir gruptur; aile çiftçiliği tüm dünyada değişik şekilde tanımlanmaktadır ve kültürel geleneklere ve ulusal kriterlere bağlı olarak esnek olmalıdır. Bu çeşitlilik kapsamında FAO aile çiftçiliğini:

“kırsal kalkınmanın birçok alanı ile bağlantılı olan aile temelli tarımsal faaliyetler bütünü olarak görmektedir. Aile çiftçiliği, bir aile tarafından yönetilen ve gerçekleştirilen, kadınlar ve erkekler dahil olmak üzere, ağırlıklı olarak ailesel işgücüne dayalı tarım, ormancılık, balıkçılık, meracılık ve su ürünlerine yönelik üretim faaliyetlerini organize etme yöntemidir.”

ULUSLARARASI AİLE ÇİFTÇİLİĞİ YILI

Birleşmiş Milletler 2014 yılını Uluslararası Aile Çiftçiliği Yılı (IYFF) olarak ilan etmiştir ve Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) aşağıda belirtilen hedefler doğrultusunda hükümetler, uluslararası kalkınma ajansları, çiftçi örgütleri ve Birleşmiş Milletler’in ilgili diğer kuruluşları ve aynı zamanda ilgili sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içinde faaliyetlerin yürütülmesini kolaylaştırmak üzere görev almaktadır:

1. Sürdürülebilir aile çiftçiliğine olanak sağlayan tarımsal ve çevresel politikaların geliştirilmesine destek sağlamak.
2. Bilgi, iletişim ve toplum bilincini geliştirmek.
3. Aile çiftçiliğinin ihtiyaçlarının, potansiyelinin ve sınırlamalarının daha iyi anlaşılmasını sağlamak ve teknik destek vermek.
4. Sürdürülebilirlik için işbirliği yapmak.

**Food and Agriculture
Organization of the
United Nations**

Food and Agriculture Organization
of the United Nations
Viale delle Terme di Caracalla
00153, Rome Italy
www.fao.org

**2014
Uluslararası Aile
Çiftçiliği Yılı**

www.fao.org/family-farming-2014
www.fao.org/agriculture/crops/core-themes/theme/spi/en/
Family-Farming-2014@fao.org

ALGI YÖNETİMİ /Prof. Dr. Ümit ÖZDAĞ

İnsanların düşüncelerini kendilerine ait zannetmesi yani insanların algılarının yönetilmesi, başarılı bir propaganda, etkili bir psikolojik savaşa, örtülü operasyona veya enformasyon savaşına maruz kalması sonucunda gerçekleşir. Tarih boyunca algıları yönetenler bu alanda mükemmeliyeti yakalamak adına yeni yöntemler keşfetmiş ve günümüzde bunu en üst seviyeye taşıyarak kişilerin özgür iradesini elinden alacak bir saldırı boyutuna getirmişlerdir. İleri propaganda, psikolojik savaş ve enformasyon savaş teknikleri ile yurttaşın elinden seçme özgürlüğü alınabilmektedir. Yurttaş maruz kaldığı, zihnini hedef alan saldırıların farkında olmadığı için özgür olduğunu sanmaktadır. Bunun sonucunda algı yönetiminin demokrasi için bir tehdit boyutuna çıktığı bile söylenebilir.

Bu çalışma; algı yönetimi operasyonlarını gün ışığına çıkaracak şekilde okuyucuya yardımcı olmakta, insanların beyinlerine yönelik sürdürülen savaşın boyutlarını ortaya koymayı ve demokratik toplumların mensubu olan bireylerin hangi tehlike ile karşı karşıya olduklarını da göstermeyi hedeflemektedir. /Kripto Basın Yayın

YORGUN MAYIS KISRAKLARI

Yılmaz KARAKOYUNLU

“Adnan Bey’in sesinde gençliğinin hayıflanmış hatıralarına dönmek isteyen arzulu özleyiş vardı. Bahar sabahlarında kısırakları ovaya salan kahyanın cakalı yürüyüşünü hep hayranlıkla hissetmiş, bu kısırakların sırtında sınırsızlığın hazzını duymak istemişti. Beyaz kısırağın taze bir kız gibi ovada salındığını gözlerinin önüne getirdi. Bu kısırağın gözlerinde mor bakışlı şafakların billur kaselerini gördüğünü söyledi.

(...)

Kısırakların zorla ahırlara konuluşunu hala içime sindirebilmiş değilim. Hürriyete susamış yelelerin nasıl savrulduğu gözlerimin önünden hiç gitmedi. Hürriyet tutkunluğumun ilk heyecanını o ovalarda şahlanan yorgun mayısın kısıraklarından almıştım.”

Yılmaz Karakoyunlu Yorgun Mayıs Kısırakları’nda Cumhuriyet’in kuruluş yıllarından 1960’a kadar uzanan bir dönem romanlaştırmış. Olaylar gerçek... Karakoyunlu’nun kıvrak anlatımıyla kaleme aldığı hüznler, acılar, sevinçler de gerçek... Ya aşklar, aşklar da gerçek... Nazım Hikmet’in, Yahya Kemal’in, Adnan Menderes’in aşkları... Ve gerçek olan iki şey daha var: mahpusluklar ve idamlar... / Doğan Kitap

KELİME DEFTERİ/Nazan BEKİROĞLU

Ben ilkokula gittiğim yıllarda öğretmenimiz bize Kelime Defteri tuttururdu. Alfabetik fihrist formunda, ince uzun bir defterdi bu. Türkçe dersi sırasında karşılaştığımız yeni bir kelimeyi ve onun anlamını günlük defterimize değil Kelime Defteri’ne yazar, karşı tarafta cümle içinde kullanırdık. Böylece kendimize ait sözlüğümüz oluşurdu.

Şimdi ben de kendi kelimelerimi merak ediyorum ve onları bir araya getirerek cümle içinde kullanmayı deniyorum. Bir tür Kelime Defteri çıkarmak istiyorum kısacası. Bir de merak ediyorum, acaba fark etmediğim kelimelerim de var mıdır benim? Yoksa hepsinin farkında mıyım?

İşte benim Kelime Defteri’m...

...

Aşk: Ezelden beri aşk olduğu için kelimelerin en başına yazıldı.

İnsanîyet: Her türlü davranın üstünde.

Tabiat: Yarı ölü düştüğüm bahçede yabancı bir lâvanta çiçeğini saçlarımın arasına takma arzusunu duyduğumda, beni taşıdığım can hatırına onaracak olanı da tanıdım.

Nergis: Gül devrim, lâl devrim geçti. Şimdi nergis devrimdeyim.

Karadeniz: Karadeniz’in ayrı bir kimliği var. O yüzden Kelime Defteri’nde Denize rağmen Karadeniz var. İçinde Fırtına.

Çay: Çayı yaratan Allah’a hamd olsun. Ya yaratmamış olsaydı!

Yazı: Hayatımın merkezinde duran şey yazıdır, yazarlık değil.

Defter: Bitti. Oysa benim daha çok kelimem kaldı. Su gibi. Ateş gibi.

Künye

YUM-BİR

Yumurta Üreticileri Merkez Birliği

Adına Sahibi:

Derya PALA

Başkan

Yazı İşleri Müdürü (Sorumlu)

Dr. Hüseyin SUNGUR

YUM-BİR Genel Sekreteri

Yumurta Haber Bülteni

(Yaygın-Süreli) 2 Ayda Bir Yayınlanır.

REKLAM FİYATLARI

Logo üstü.....	:700 TL
1.sayfa alt kuşak.....	:700 TL
Arka sayfa	:700 TL
Ön kapak içi	:500 TL
Arka kapak içi.....	:500 TL
İç sayfalar Tam.....	:200 TL
İç sayfalar Yarım.....	:300 TL
İç sayfalar çeyrek.....	:100 TL

Yönetim Yeri:

YUM-BİR - Yumurta Üreticileri Merkez Birliği

Güniz Sok. No: 35/2 Kavaklıdere /ANKARA

Tel: +90 312 473 20 00 Faks: +90 312 473 20 61

E-posta: bilgi@yum-bir.org

ACAR ECZA GRUP

**İMKANSIZ YOKTUR.
ŞARTLAR NE OLURSA
OLSUN, BİZ SİZE ULAŞIRIZ.**

Güvenli ilaç ve biyolojik ürünler dağıtım zincirinde, uluslar arası depolama ve dağıtım kurallarını uygulayarak, alanında lider olmanın bilinci ile, istikrarlı bir şekilde büyümek ve üstün hizmet anlayışı, başarıma arzusu, sonuç ve çözüm odaklı bir bakışla müşterilerimizin ve çalışanlarımızın yanında olmaya devam etmekteyiz.

İpekyol Cad. No:85 / ŞANLIURFA
Tel: 0414 312 80 11 (pbx)
Fax: 0414 313 35 36

Reşatbey Mah. Fuzuli Cad. Esin
Apt. Altı No: 31/A, ADANA
Tel: 0322 457 34 36
Fax: 0322 453 23 13

Osmangazi Mah. İbrahim Ethem
Cad. No:72/A Bayraklı - İZMİR
Tel: 0232 341 13 73
Fax: 0232 341 55 48

Plevne Cad. Aslanagzı Sk.
No:3/A-2 Gülveren, ANKARA
Tel: 0312 350 98 98 (pbx)
Fax: 0312 349 51 51